БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! | *41-дэхи жэлээ гарана*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 279 (10340) | 1963 оной ноябриин 27, среда | Сэн 2 мүнгэн

[Ме]ХАНИЗАТОРНУУД! Техникэ заhабарилха хүдэлмэрез түргэдхэел

...ицкэ областиин Хмельницкэ ...ин управлениин хүдөө ...ай хандалга бэшэгтэй танил-...най республикын колхоз, ...д экономикоёо эрид хүгжөө-...тоодо газар туряалангай ур-...элүүлхэ хэмжээнүүдые аба-...хай. Энэ асуудал хүдөөгэй ...ин управленинүүдэй пар-...нференцинүүд дээрэ зүбшэн ...

...тарялан, сабшалан уhалха, ...на болон органическа үтэг-...үдые элбэгээр хэрэглэжэ, ...лдэ баян ургаса абаха тушаа ...совхоз, үйлэдбэриин управле-...дэ хэмжээ ябуулганууд ха-...жа, тэрэниие бэелүүлхээр ...и хэгдэжэ захалаа. Эдэ бүгэ-...-эй ЦК-гай декабрьда болохо ...й угтамжада зорюулагдана.

...харюусалгатай үе сагта ме-...рнуудай үүргэ, уялганууд ... Юуб гэхэдэ, эдэ бүхы хэм-...улганууд имагтал хүсэ ехэтэ ...hайнаар ашаглаhанай, тэрэ-...ким шанартайгаар заhабарил-...hэнэй ашаар бэелүүлэгдэхэ ...ёшуу.

...үедэ республикын механиза-... хабарай тарилгада хэрэглэг-...актор, машинануудаа түлэг ...лжа байнхай. Ажахын энэ ...удха шанартай хүдэлмэриие ...болзорто, hайн шанартайгаар ...кэ, механизаторнуудые кол-...хозуудай бусад ажалда эл-...тушаа эдэбхи үүсхэл гаргаг-... Жэшээнь, Түнхэнэй үйлэд-...управлениин «Сибиряк» кол-...механизаторнууд ургаса ху-...дүүрэхэлээр лэ бүхы техни-...тлуулжа, тэрэнээ намарай ...сагта заhабарилжа оро-...байна. hүүлэй мэдээгээр ... механизаторнууд за-... орохо тракторнуу-... гурбанай нэгэ хүбиие бэлэн ... бүхы сеялкэ, плуг, культи-...олон бусад машинануудаа за-...жа сүм дүүргэнхэй. Тиигээд ...хид тракторнуудаа бүхыдэнь ...болотор заhабарилгаhаа гар-...жэ шиидэнхэй. Заhабарилаг-...машина, тракторнууд тусхай ...ар нарин нягтаар шалгагдан

...-Шэбэрэй управлениин «Ро-...колхозой механизаторнууд за-...гада орохо тракторнуудайнгаа ...олонхиинь бэлэн болгон-...дэнэр мүн лэ шанэ жэл га-...хабарай тарилгада хэрэглэг-...рактор, машинануудаа заhа-... сүм дүүргэхээр тэмсэнэ.

Гэгээтын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид трактор, машинануудаа февралиин 20 болотор эрхим шанартайгаар заhабарилха гэжэ шиидээд, Зэдынгээ үйлэдбэриин управлениин бүхы механизаторнуудые социалис мүрысөөндэ уриhан байха юм.

Эдэ ажахынуудай механизаторнууд иимэ амжалтануудые яагаад туйланаб гэхэдэ, тэдэнэр ажалдаа шэнэ түрүү аргануудые хэрэглэнэ. Заhабарилга имагтал бригадно-узловой аргаар эмхидхэгдэнэ. Эндэхи мастерскойнуудта хуушан частьнуудые шэнэдхэн заhабарилха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана..

Байгша ондо республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй мастерскойнуудай хүдэлмэрилэгшэд Грузинска ССР-эй механизаторнуудай дүй дүршэлые халан абажа, хүдэлмэриин шанарые эрид hайжаруулха, заhабарилагдаhан тракторнуудые 600—800 час hаадгүйгөөр хүдэлхөөр үнэмшэлhэн паспорттайгаар гаргажа захалhан байна. Энэ дүршэлые мүн колхоз, совхозуудай мастерскойнуудай коллективүүд дэмжэнэ.

Заhабарилгын шанарые эрид hайжаруулха зорилгоор Баргажанай үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта бии байгаа бүхы мастерскойнуудта хүдэлмэриин шанарые хинан шалгажа байха онсо харюусалгатай механигууд томилогдоhон байха юм. Тэрэ механик-хинагша имагтал үйлэдбэриин управленидэ сэхэ мэдэлтэй, гансал трактор, машинануудай заhабарилгын шанарай түлөө харюусаха уялгатай.

Зүгөөр республика дотор трактор, машинануудые заhабарилха хүдэлмэри юрэнхы дээрээ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Олонхи ажахынууд, мүн «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй мастерскойнууд техникэ заhабарилгаяа ехээр оройтожо, ноябриин арбаадаар захалаа. Энэйнэйл уршагhаа болоҗо республика дотор намар-үбэлэй сагта трактор заhабарилха түсэб миил 9 процент дүүргэгдээд байна. Тиихэдэ Улаан-Үдын, Кабанскын управленинүүдэй ажахынууд энэ хүдэлмэриие бүришье аали нобшоор ябуулна.

Мухар-Шэбэрэй управлениин «Знамя Ленина», Хяагтын Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудай механизаторнууд мүнөө хүрэтэр машинануудаа заhабарилжа эхилээдүй байhаар. Мүн иимэрхүү байдал эндэхи Заганай колхоздо үзэгдэнэ.

Зарим нэгэн ажахынуудта техникэ заhабарилгые хабарай тарилгын эхилтэр нобшоруулхаар хараална. «Саг эртэ хабар болотор тракторнуудаа бэлэн болгонол бэзэбди» гэhэн шүүгээр хандаха ябадал Баргажанай үйлэдбэриин управленидэ үзэгдэнэ. Эндэ мүнөө хүрэтэр ажахынуудай арга боломжонуудые хараада абажа, заhабарилгын тодорхой график табигдаагүй, социалис мүрысөөн механизаторнуудай дунда эмхидхэгдээдүй.

Заhабарилгын хүдэлмэриие хэдэн hарада үнжэгайрүүлхэдэ механизаторнуудай журам hуларха, ажалайнь бүтээсэ доошолхо байhаниень мартажа болохогүй. Нүгөө талаараа энэ шухала хүдэлмэриие богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэбэл, нилээд олон механизаторнууд хонидой түл абалгада, барилгын модо, шулуу бэлэдхэлгэдэ, гол, мүрэн дээрэ уhалууриин хаалта боолто бариха болон бусад ажал ехэтэй хүдэлмэридэ хабаадаха аргатай болохол.

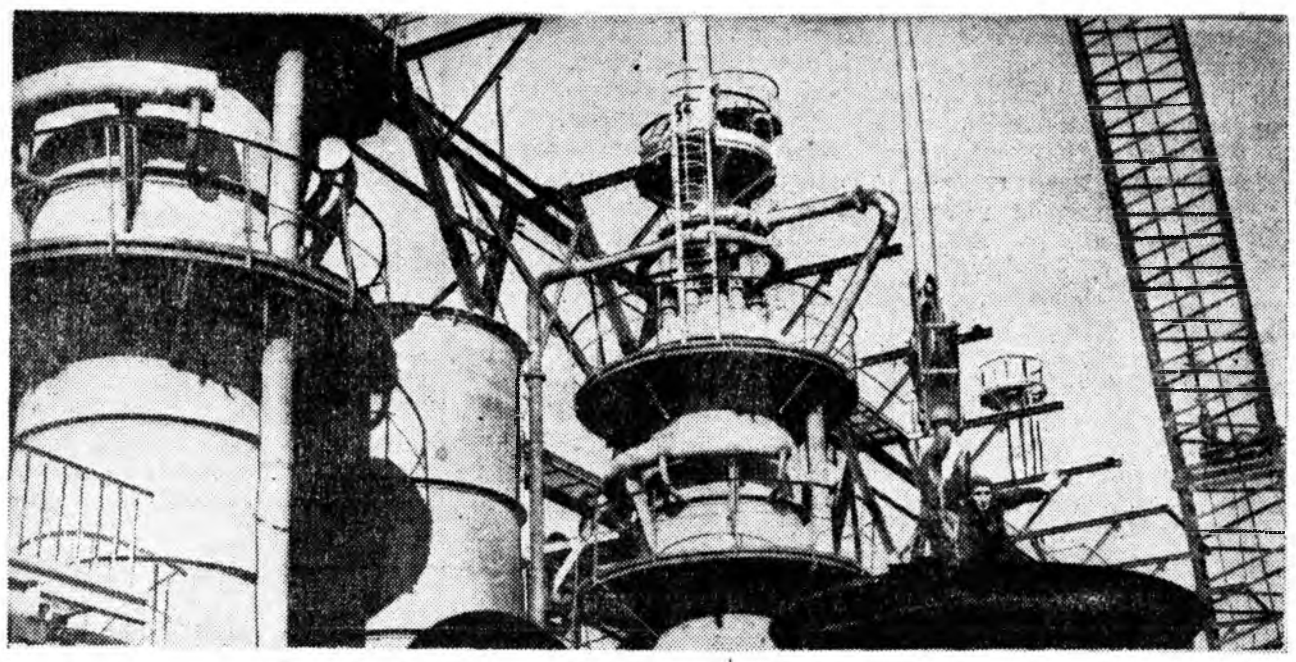
Хүдөө ажахын машинануудые мастерскойнуудай газаа бүхыдэнь суглуулжа, hайнаар сэбэрлээд, үбэлэй сагта зүбөөр хадагалха талаар энэ жэлдэ шанга эрилтэ, хиналта табигдабашье, зарим ажахынуудта плуг, сеялкэ гэхэ мэтэ машинануудай хээрэ газаагуур ээзгүй хэбтэжэ байhые хаража болохо. Иимэ баримтанууд Хориин үйлэдбэриин управлениин Үдын, Хүрбын совхозуудта, Мухар-Шэбэрэй управлениин «Знамя Ленина», Баргажанай управлениин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта бии.

Техникэдэ ээзэн бусаар хандаха ябадалда эсэс табиха саг ерээ. Партийно-гүрэнэй хиналтын комитедүүд, хиналтада туhалха бүлэгүүд болон постнуудай гэшүүд, гүрэнэй техническэ хиналтын хүдэлмэрилэгшэд трактор, машинануудые зүбөөр хадагалха, заhабарилха, ашаглаха тушаа механизаторнуудта, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ эбсэшэгүй шанга эрилтэ табиха уялгатай.

Үйлэдбэриин управленинүүдэй, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ техникые богони болзорто, эрхим шанартайгаар заhабарижа дүүргэхэ талаар шухала хэмжээнүүдые абаха болоно. Тиихэдээ үйлэдбэри дээрэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэхэ, механизаторнуудай дунда техническэ, агрономическа hуралсал эмхидхэхэ зэргэтэй.

Хүдөөгэй үйлэдбэриин парткомууд, колхоз, совхозуудай партийна организацинууд механизаторнуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри оролдосотойгоор ябуулжа, социалис мүрысөө шадабаритайгаар эмхидхэжэ, тэдэнэй ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ ушартай.

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЫЕ угтуулан

Ереваньда С. М. Кировэй нэрэмжэтэ синтетическэ каучугай завод баригдажа байнхай. Энэ хадаа Арменийн химическэ промышленностиин тон томо предприяти болоно. Зураг дээрэ: пиролизай цех баригдажа байна. Энэ цех жэлэй эсэс хүрэтэр ашаглалгада үгтэхэ юм.

(ТАСС-ай фотохронико).

Баялигууд манайда биил

КПСС-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленум зарлаха тухай мэдээсэлые эрдэмтэд химигүүд, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн баяр баясхалантайгаар угтаhан байна.

Пленумдэ үргэнөөр бэлэдхэжэ байhан энэ үедэ манай Буряадай республикада химическэ промышленностиин хүгжэлтын зарим асуудалнууд дээрэ тогтохо hанаатайбди. Химическэ промышленностиие хүгжөөхын тула ехэхэн хэмжээнэй түүхэй эдэй хэрэгтэй байhаниинь мэдээжэ гээшэ. Тиин Буряадай АССР-эй газар дайдада ой модоной, нүүрhэнэй, торфын, силлиманитово сланцнуудай, үнгэтэ болон шухаг металлнуудай барагдашагүй ехэ баялиг бии юм. Гадна избёоскын, нефелин, сленит, перлит, боксит гэхэ мэтэ малтамалнуудай ехэхэн баялигууд олдонхой. Тэрэшэлэн Буряадай геологууд hүүлэй үедэ минеральна үтэгжүүлгэдэ хэрэглэгдэдэг химическэ бодосуудаараа аппатидта адлишуу зүйл элирүүлээ.

Энээн дээрэhээ хаража үзэхэдэ химическэ промышленностиие хүгжөөхэ бүхы арга боломжо манай республикада бии гээшэ.

Гэхэтэй хамта, манай эндэ химическэ промышленность оройдоошье үгы гэхэдэ алдуу болохогүй. Харин зарим янзын үтэгжүүлгэнүүдые нютагтаа үйлэдбэрилхэ арга манда бии.

Жэшээлхэдэ манай институдай лабораториин шэнжэлhэнэй ёhоор ургамалнуудай ургалтада ехээр нүлөөлдэг гуминова кислота Галуута Нуурай нүүрhэндэ элбэг гэжэ элирүүлэгдээ hэн. Гол түлэб нүүрhэнэй тооhондо гэхэ гү, али бутархай жэжэ болошоhон нүүрhэндэ, мүн торфдо иимэ кислота элбэг юм.

Манай институдай биологиин таhаг энэ үтэгжүүлгые туршажа, hайн үрэ туйлаhан байгаа. Бүри үндэр ургаса туйлахын тула нүүрhэеэ түрүүшээр аммиагай уhаар сүршэжэ угаабал зохид гэжэ элирүүлэгдээ. Галуута нуурай нүүрhэ газохимическэ аргаар болбосоруулха туршалгын-промышленна агрегат баригдабал аммиак үйлэдбэрилжэ болохо юм. Мүнөө үедэ иимэ агрегатай проект зохёогдожо дүүрэнхэй, Улаан-Үдын механизированнэ шэлэй завод дээрэ баригдахаар хараалагдана.

Гадна нүүрhэнэй үлэгдэлые бусадшье щелочьнуудай холисоор, жэшээлхэдэ, целлюлозо-саарhанай үйлэдбэриhөө үлэhэн уhаар сүршэхэдэ зохисотой hайн. Баригдажа эхилhэн Сэлэнгын целлюлозно-саарhанай комбинадые хараада абабал, ехэхэн арга боломжонууд эндэ нээгдэхэ байна бшуу.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхын тула хэрэглэмээр бусадшье зүйлнүүд манай республикада бии юм. Эдээнэй нэгэн перлит болоно. Перлит хадаа ургамалнуудай хэрэглэдэг шухала зүйлнүүдые бэедээ шэнгээжэ, hүүлдэнь тэдэнэй үндэhөөр жэгдээр тараажа үгэдэг байха. Теэд энээниие үшөөл hайнаар туршажа, шалгажа үзэхэ хэрэгтэй.

Эндэ Буряадай АССР-тэ химическэ промышленность хүгжөөхэ зарим асуудалнууд, энэ талаар бии байhан арга боломжонууд дээрэ тогтобобди. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхын тула, бии байhан арга боломжонуудые хүсэдөөр элирүүлхын тула научно-шэнжэлэлгын үшөө ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ зэргэтэй. Энэ ажалда научно-шэнжэлэлгын институдhаа гадна Буряадай хүдөө ажахын, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай, Зүүн Сибириин технологическа институдууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёhотой.

Буряадай АССР-тэ химическэ промышленностиие хүгжөөхэ асуудалнуудта республикын партийна, ажахын организацинууд горитойхон анхаралаа хандуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

А. Дариев,
химиин эрдэмэй кандидат,
БКНИИ-гэй научна хүдэлмэрилэгшэ.

Түл абалгада бэлдэнэ

Зэдын управлениин «Коммунизм» колхозой (Борьёо) эхэ хонидой отарын хонишод үнгэржэ байhан жэлдэ хурьга абалгаар муу бэшэ амжалта туйлаа. Жэшээлхэдэ, управлени соогоо суурхаhан РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Гомбо-Цырен Цыремпиловагай отарынхид энэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Нүхэр Цыремпилова жэлhээ жэлдэ ехэ амжалта туйладаг. Мүн тус колхозой ахалагша хонишод Содбо Дымчиков, Чойжон-Сурун Дымчиков, Тугдэн Доржиев, Дари Жамбалова, Рабдан Чойбонов, Содном Бальжиев гэгшэд 100 эхэ хонин бүриhөө 90—100 хурьга абаhан байна. Мүнөө эдэнэр хонидоо урэжүүлжэ үни дүүргээд, хээлитэй хонидоо түрэлгэдэнь бэлдэжэ байнхай.

Манай колхозой хонишод хурьга абалгаар иимэ амжалтануудые яагаад туйлааб гэхэдэ, нэн түрүүн зунай, намарай сагта хонидоо hайн бэлшээридэ адуулжа, хүсэ шадалыень нэмээжэ, үбэлдөө тобир тарганаар ондо оруулhанайнь аша үрэ мүн. Тиихэдэ хонидой хурьгалжа байха үеэр колхозой правлени, партком хамтаараа хэлсэжэ, хонишод, хурьгашадые урмашуулха гурим тогтоодог юм. Тэрэнэй ёhоор эхэ хонидой отарада 2 hарын турша соо хүдэлжэ, 100 хурьга томо болгон тушааhан хурьгашадта 200 гаран түхэриг мүнгэ түлэдэг, 200 хурьга томо болгожо тушааhан хурьгашадта 400-гаад түхэриг үгэдэг гуримтай. Энэ жэлдэшье хонишод, хурьгашадта мүнгэ hайнаар түлэжэ урмашуулhанайнь ашаар тэдэнь үдэр hүниие мэдэнгүй хүдэлжэ гараhан, хурьгадаа саг болзор соо эхэдэнь табижа хүхүүлдэг, эдеэлүүлдэг, нойтон шэбхэ шороейнь сэбэрлэдэг байгаа.

Мүн балсан мяханайнь сайрадаг зүрхэнэй үбшэнhөө урда жэлнүүдтэ хурьгад олоороо үхэдэг байгаа. Энэ жэлдэ ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хурьгалжа байhан отара бүхэнэй хурьгадта селенит-натри гэжэ эм тусхай графигай ёhоор, 10—15 хоноод лэ 3-4 дахин уулгаа, энэнь ехэ туhатай байшоо. Энээнhээ боложо хурьгад оройдоошье үхөөгүй.

Д. Доржиев.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР К. М. ПРОДАЙВОДАЕ БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШЫН, КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ БА БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ПАРТИЙНО-ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ТУШААЛНУУДhАА СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

...ажалда ороhонтойнь дашарамдуулан, нүхэр ...да Константин Матвеевичые Буряадай АССР-...стрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшын, ... Буряадай обкомой ба Буряадай АССР-эй Ми...үдэй Соведэй партийно-гүрэнэй комитедэй тү...ын тушаалhаа сүлөөлхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

...Үдэ хото, Соведүүдэй Байшан.
... оной ноябриин 26.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Б. С. СЕМЕНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР, КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДЭЙ БА БурАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ПАРТИЙНО-ГҮРЭНЭЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

Нүхэр **Семенов** Бато Семеновичые Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор, КПСС-эй Буряадай областной комитедэй ба Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшээр томилхо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй Байшан.
1963 оной ноябриин 26.

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО hҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Дээдэ тушаалта Н. С. Хрущевто ...Р-эй Министрнүүдэй ...едэй Түрүүлэгшэдэ

Москва

...тэ г-н Түрүүлэгшэ, ...дент Кеннедиин гэнтэ ...тайнь дашарамдуулан Та...алжа байhанаа мэдүүлhэнэй-...өө Американ арад зоной ... би Танда баясхалан хүр...элэнтэйб. Президент Кенне...ы хүсэл оролдолго эб най... хэрэгтэ, уласхоорондын ...уудые эбэй ёhоор шиидхэхэ, ...нуудай, тэрэ тоодо Советскэ ...он Холбоото Штадуудай ...и харилсаануудые hайжа-...хэрэгтэ зорюулагдаhан бай-...эдэ зорилгонуудые шиидхэ-... саашадаа оролдохо хүсэлэн-

Линдон Б. ДЖОНСОН.

... оной ноябриин 24.

Дээдэ тушаалта Л. И. Брежневтэ ...ай Верховно Соведэй ...иумэй Түрүүлэгшэдэ

Москва.

...эр г-н президент. ...нт Кеннедиин алуулhан-...рикын арад зоной хүн(э) ... ороhонтой дашарамдуулан ... шаналжа байhанай, мүн ...нуудай шаналжа байhанай ...да баясхалан хүргэнэб.

Линдон Б. ДЖОНСОН.

...оной ноябриин 24.

Чехословакиин партийно-правительственна делегаци ерэбэ

МОСКВА, ноябриин 25. (ТАСС). Чехословакиин Социалис Республикын партийно-правительственна делегаци мүнөөдэр Москва ерэбэ. Тэрэниие Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, Республикын президент Антонин Новотный толгойлно.

Внуковска аэродром дээрэ делегациие нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. С. Хрущев болон бусад угтаhан байна.

Угтагшадай дунда СССР-тэ байдаг ЧССР-эй элшэн сайд Олдржих Павловский, Чехословакиин посольствын хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ байлсаа.

КПСС-эй ЦК-да ЧССР-эй партийно-правительственна делегацитай уулзалга болобо

Ноябриин 25-да КПСС-эй ЦК-да нүхэд Н. С. Хрущев, А. Н. Косыгин, Ю. В. Андропов, М. А. Лесечко, П. Ф. Ломако, Н. С. Патоличев нүхэд А. Новотный, Й. Ленарт, О. Шимунек, О. Черник, Ф. Гамоуз гэгшэдтэй уулзаhан байна.

Уулзалгын үедэ СССР болон ЧССР хоёрой хоорондохи экономическа харилсан ажаллалгые саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр оронуудые hонирхуулжа байгаа бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөн болоо.

Энэ уулзалга хани ёhоной, зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнууд тушаа нэгэн адли хараа бодолтой байhанай оршон байдалда үнгэрөө.

СССР-тэ байдаг ЧССР-эй элшэн сайд О. Павловский, ЧССР-тэ байдаг СССР-эй элшэн сайд М. В. Зимянин энэ уулзалгада мүн лэ хабаадалсаа.

А. И. Микоян Вашингтон ерэбэ

ВАШИНГТОН, ноябриин 25. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян энэ үглөөгүүр эндэ хүрэжэ ерэбэ. А. И. Микояниие hуулгажа ябаhан «ИЛ-18» томо советскэ самолёт город шадарай Эндрюс гэжэ агаарай сэрэгэй баазада буyhан байна.

Аэродром дээрэ А. И. Микояниие США-гай гүрэнэй секретариин орлогшо А. Гарриман, гүрэнэй секретариин тусхай туhалагша Л. Томпсон, Европын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретариин туhалагшын орлогшо Р. Дэвис; Советскэ Союзай элшэн сайд А. Ф. Добрынин, Гадаадын худалдаа наймаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо С. А. Борисов, тэрэшэлэн советскэ посольствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, Американ болон хариин гүрэнүүдэй журналистнууд угтаhан байна.

Аэродром дээрэ А. И. Микоян иимэ мэдүүлгэ хээ:

— Советскэ правительствын, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой өөрынь даалгабаряар США-гай элитэ ехэ гүрэнэй ажал ябуулагша президент Джон Ф. Кеннедиие хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсаха гэhэн гуниг уйдхартай хэрэгээр ерэбэб.

Совет хүнүүд президентын гэнтэ наhа бараhандань гүнзэгыгөөр шанална, тиигээд энэ хүндэ гээгдэлтэй дашарамдуулан Американ арад зонтой хамта гашуудажа, шаналжа байна. Советскэ Союз дотор Джон Кеннедиие түрэнэй томо ехэ ажал ябуулагша гэжэ мэдэдэг, тэрэниие хүндэлдэг байhан. Арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхын тулада ехэ оролдолго гаргаад, манай оронуудай хоорондо бэе бэеэ ойлголсохо ябадал бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубита оруулhан ушарынь илангаа хүндэлэгдэдэг байhан.

Наhа бараhан президентын бүлэдэ, США-гай правительствада, мүн Американ бүхы арад зондо үнэн зүрхэнhөө шаналжа байhанаа мэдүүлнэб.

ХАЙХАРАМЖАГҮЙГӨӨР ХАНДАНА

Яруунын совхоз мяха, hү абаха шэглэлтэй ажахы юм. Үйлэдбэриинь гол hалбари мал ажал гэжэ тоологдодог. Тиимэhээ совхозой хүтэлбэрилэгшэд энээндэ гол анхаралаа хандуулха уялгатай байhаниинь мэдээжэ.

Илангаяа hү абаха, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгануудаа дүүргэхэ гээшэ эндэхи малшадай, совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй түрүүшын ээлжээндэ бэелүүлхэ хэрэг мүн. Тиигэбэшье энэ совхоз жэл бүри hү hааха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэнэгүй. Нёдондо 31 мянган центнер hү hааха байгаад, тэрэнээ оройдоол 22.185 центнертэ хүргөө hэн.

Нёдондо совхозой хүтэлбэрилэгшэд ерэхэ жэлдэл hү ехээр hаахабди гээд, хэмжээ ябуулгануудые хараалhан, уялгануудые абаhан, үгэ шахаагаа үгэhэн байха. Теэд мүнөө жэлэй арбан hара 10 үдэрэй үнгэрөөд байхада, нёдондонойхидо орходоо ямаршье хубилалта болоогүй, харин урда жэлэйхиhээ бага hү hааhан байха юм. Энэ жэлдэ 26.390 центнер hү hааха байбал, hүүлэй мэдээгээр оройдоол 19.891 центнер hааhанхай. Тиитэжэ нёдондоной энэ үеынхиhөө 30 центнер hүн багаар абтаа.

Мүнөө болоод байхада, совхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлдэ hү hааха түсэбөө дүүргэжэ шадахаяа болёобди гээд, hаалиин фермын ажалые hайжаруулха ямаршье хэмжээ абанагүй. Зүгөөр энэ ажахыда hү ехээр hааха арга боломжо бии аад хэрэглэгдэнэгүй.

Үнеэдэй харууhан, тэжээлэй биргүй байhан дээрэhээ hү шэмэнь тон бага. Жэшээнь, 2-дохи фермын нүхэр Раднаевай эрхилдэг гүүртын үнеэн бүриhөө үдэртөө миил 2,5 литр hүн hаагдана. Нүхэр Жалсановай даадаг гүүртын үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ 1,7 литр hүн абтана. Мүн иимэрхүү байдал нэгэдэхи фермын нүхэд Хабинов, Мухарханов гэгшэдэй даадаг гүүртэнүүдтэ үзэгдэнэ.

Совхозой дирекциин, зоотехнигүүдэй хараалhанай ёhоор үнеэдтэ үдэрэй 4 кг үбhэ, 15—20 килограмм силос, hаагдаhан hүнэй литр бүриин 150 грамм таряа талханай зүйл үгтэхөөр тогтоогдонхой. Мүн hолоомо дуран соонь үгтэхөөр рацион табигданхай. Теэд энэ бишыхан тэжээлээ малда хүсэд үгэнгүйгөөр, тэдэнээ үдэр бүри бэлшээридэ туудаг байhаар.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд үнеэдтэ үгтэхөөр хараалагдаhан таряа талханай зүйлые имагтал хэршэгдэhэн, ууралаар дэбтээгдэhэн hолоомотой холижо үгэхэ захиралта гаргаhан байна. Теэд мүнөө хүрэтэр hолоомоной буйлуулагдаагүй байhан ушарhаа үнеэдтэ таряа талханай зүйл огто үгтэнэгүй.

hаял ноябриин 22-hоо эхилжэ 2-дохи, 3-дахи фермын hаалиин гүүртэнүүдтэ hолоомо буйлуулха түхеэрэлгэнүүд бэлдэгдэhэн байха юм. Нүгөөдэ 1-дэхи, 4-дэхи фермын гүүртэнүүдтэ эдэ түхеэрэлгэ hаял заhабарилагдажа эхилээ.

Хэрбээ совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал табяад, малшадта туhа хүргөөд байбалнь, hү ехээр hааха шадабаритай hаалишад эндэ олон. Урда жэлнүүдтэ 2-дохи фермын hаалишад Яруунынгаа аймаг дотор ходоо түрүү зэргэдэ ябагша hэн. Жэлдээ үнеэн бүриhөө 2 мянга гаран литр hү hаадаг hаалишад эндэ олон байха. Теэд иимэ амжалта туйлаhан түрүүшүүл мүнөө байхагүй. hүүлэй мэдээгээр совхозой түрүү hаалишан нүхэр Цырендоржиева 10 hара соо үнеэн бүриhөө 1796 литр hү hаагаа. Тиин бүхы совхоз дээрэ абахада, үнеэн бүриин 1226 литр hүн hаагдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиhөө үнеэн бүриhөө 13 литр hү багаар абаhан байха юм.

Яахадаа эндэ hү hаали доошоо орооб? Фермын үнеэд, тэндэхи hаалишад hэлгэгдээгүй, тэрэл зандаа үлөө ха юм. Ушар юуб гэхэдэ, эндэхи ажалай эмхидхэл hуларhан, үнеэдэй тэжээл муудаhан байна.

Совхозой hаалиин фермэнүүдтэ үнеэдые электрын аргаар hааха 6 түхеэрэлгэ тодхогдонхой. Тэрэниие худалдан абажа тодхоходо нилээд ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаа. Теэд мүнөө эдэ түхеэрэлгэнүүдэй нэгэниинььшье ашаглагданагүй. Тэрэниие хэрэглэхэ гэжэ нэгэшье хүн hаналаа табинагүй. «Гараараа hаабалнай дээрэл хадаа» гэжэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд hанаа амар хэлсэдэг.

Мүнөө үедэ гол түлэб хабартаа, зундаа тугаллаhан үнеэд hаагдажа байнхай. Тиимэhээ тэдэнэй hүн үдхэн, тоhолигынь 5 процент хүрэтэр болоно. Үнеэдэй иимэ үдхэн hүтэй байхадань hайса эдеэлүүлжэ, hү ехээр абаха гэжэ оролдохо байhан аад, ямаршье хэмжээ абадаггүйнь гэмшэлтэй. Иимэ ехэ тоhолигтой hү гүрэндэ тушаахадань, тус ажахыда хэды ехэ hүн нэмэжэ тоологдохо, хэды ехэ нэмэлтэ олзо абтаха байгаа гээшэб. Эдэ бүгэдые совхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд мэдэнэгүй гэхын аргагүй.

—Хэрбээ hаагдадаг үнеэдтэ hолоомо буйлуулжа, таряа талханай зүйлтэй холёод үгэбэл, hү шэмэнь хэдэ дахин нэмэхэ hэн,—гэжэ малшад мэдүүлнэ.

Эндэхи хүтэлбэрилэгшэд тэжээл буйлуулдаг түхеэрэлгэнүүдээ хүсэд бэлэн болгохо, хүдэлгэжэ эхилхээ яаранагүй. Энэнь тон гэмшэлтэй.

Гүрэнэй түсэб дүүргэхэ гээшэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй нангин уялга байhаниинь мэдээжэ. Теэд энэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө дүүргэхэ гэжэ оролдоногүй, хайхарамжагүйгөөр хандана. Хэрбээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ буруу ябадалаа орхижо, hаалиин гүүртэнүүдтэхи ажалай эмхидхэлые эрид hайжаруулжа, үнеэдээ буйлуулhан тэжээлээр рационой ёhоор эдеэлүүлээ hаа, hү hаалгаяа дээшэлүүлхэнь лабтай.

Е. Золтоев.

Уялга абаал hаа, тэрэнээ дүүргэ!

☙ Яруунын совхоз жэл бүри гүрэндэ hү тушааха түсэбөө дүүргэнэгүй. ☙ hаамхай үнеэд муугаар эдеэлүүлэгдэнэ. ☙ Үнеэдые оньhон аргаар hааха түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэнэгүй.

МАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАХЫН ТУЛА

Культбаза Баргажанай малшадай ёһотойл культурна гуламтань боложо байнхай. Нэгэ газарта дутэ тойрон байһан гүүртэ, отаранuудай дэргэдэ культбаза байгуулагдажа, 50—60 хүнэй һууритай клуб, кино-түхеэрэлгэ, магазин, бани, медпункт хүдэлдэг юм.

Дүтхэтэ, Намаа, Хүшэгөөр гэжэ нютагуудай культбазанууд Дэрээнэй совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ хүндэтэй. Хүшэгөөрэй культбазые тэндэхи һургуулиин багша А. Д. Цыденов эрхилнэ. Энэ нүхэрэй эдэбхи үүсхэлээр культбазын хүдэлмэри багахан саг соо һайжаруулагдажа, соёл гэгээрэлэй яһала һайн хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдэдэг болоо. Культбазын досоохинь уран гоёор шэмэглэгдэнхэй, малшадай дүүргэхэ даабари, түсэб, уялганууд томоор бэшэгдэжэ үлгэгдэнхэй. Тэдэнэрэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһаниинь эли тодоор харуулагдадаг. Культбазын дэргэдэ малшадай өөһэдынь байгуулһан уран һайханай кружок хүдэлдэг. Концерт, нааданда түрүү хонишод, комсомолшууд Чимит Батарова, Екатерина Бадмаева, Дарима Гомбоева болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хүшэгөөрэй болон бусад культбазануудта Дэрээнэй арадай театр байд гээд лэ зүжэг табидаг заншалтай. Энэ жэлдэ тус театр культбазануудта ошожо, 30 гара дахин зүжэг, концерт харуулһан байна.

Совхозой 6 культбаза малшадай соёл гэгээрэлэй хэрэглэмжые хэр хангана б гэжэ сэгнэгдэхэһээ гадна, үйлэдбэридэ ямар нүлөө үзүүлнэб гэжэ харагдадаг байна. Социалис мүрысөөнэй һаяын дүнгэй ёһоор, ветфельдшер Е. Б. Мунгуновай даадаг Намаагай культбаза илажа гараа. Тэндэхи бригада үйлэдбэриингөө түсэб даабари дүүргэлгээр совхоз соогоо нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Мүнөө Дэрээнэй совхозой бүхы культбазануудынь үбэлэй сагта хүдэлхөөр һайн бэлэдхэлтэй. Гэр байшангуудынь дулаалагданхай, будагдажа, угаагданхай, түлеэ залһаар хангагданхай. Харуулан ойлгуулха агитациинь хэрэгсэлнүүд һэльбэгдэн шэнэлэгдээ, номуудайнь һан ехэ болгогдоо.

Дэрээнэйхидэй жэшээгээр культбазануудайнгаа хүдэлмэри һайжаруулха, һонирхолтой болгохын тула мүн лэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, Хурамхаанай совхозой партийна, комсомолой организацинууд яһала оролдолго гаргана.

Баргажанай аймагай культурын таһагай эмхидхэһэн нүүдэл клуб, культбаза ябаһан, ошоһон газартаа наада, концерт харуулдаг, лекци, хөөрэлдөө хэдэг, ханын газетэ гаргадаг. Тэрээнһээ гадна, наймаашан, эмшэн, библиотекарь, парикмахер нүүдэл клубтай хамта ябалсадаг. Үдэр үдэрэй хэрэглэмжын эд бараануудые нүүдэл наймаашан худалдадаг заншалтай. Эдэ клуб, культбазануудай эрьен ябаха гүүртэ, фермэнүүд тодорхойлогдонхой, хэдыдэ, хаана ошохо тухай график табигданхай.

Хүдөөгэй клубуудай, Соёлой байшангай агитбригаданууд баһал бага бэшэ хүдэлмэри эмхидхэдэг юм. Жэшээлхэдэ, Баргажанай Соёлой байшангай агитбригада хүдөө ажахын хүдэлмэриин халуун хаһа соо (зундаа, намартаа) концерт, наада табихаяа 13 дахин колхоз, совхозуудта гараһан байна. Һубын, Үүрэгэй клубуудай, Хурамхаанай ДК-гай агитбригаданууд баһал оло дахин хүдөөгөөр ябаһан магтаалтай. Нүүдэл библиотекэнүүдые фермэ, гүүртэнүүдтэ олоор эмхидхэһэн Һахалиин, Һубын, Уланай, Дэрээнэй библиотекэнүүдые даадаг нүхэд А. Н. Бубнова, Л. П. Момонова, Ц. А. Раднаева, Ц. Р. Базарова гэгшэд уншагшадай баяр баясхаланда нэгэтэ бэшэ хүртэһэн байха.

Хурамхаанай, Баянголой, Уланай, Аргадын лекторнүүдэй бүлэг иимэ нэгэ шэнэ юумэ үүсхээ. Хэдэн лекторнүүд эртээнһээ һайн бэлэдхэл хээд, хүнгэн машинаар олоороо гүүртэ, фермэнүүдтэ гаража, лекци, элидхэл уншаад, үдэшэниинь тэрэ машинаараа һөөргөө бусадаг. Энэ гуримай һайн талань юуб гэхэдэ, нэгэн доро олон малшадые лекционно пропагандаар хангаха арга олгоно. Бусад газарнуудта энээниие дэлгэрүүлбэл һайн байгаа.

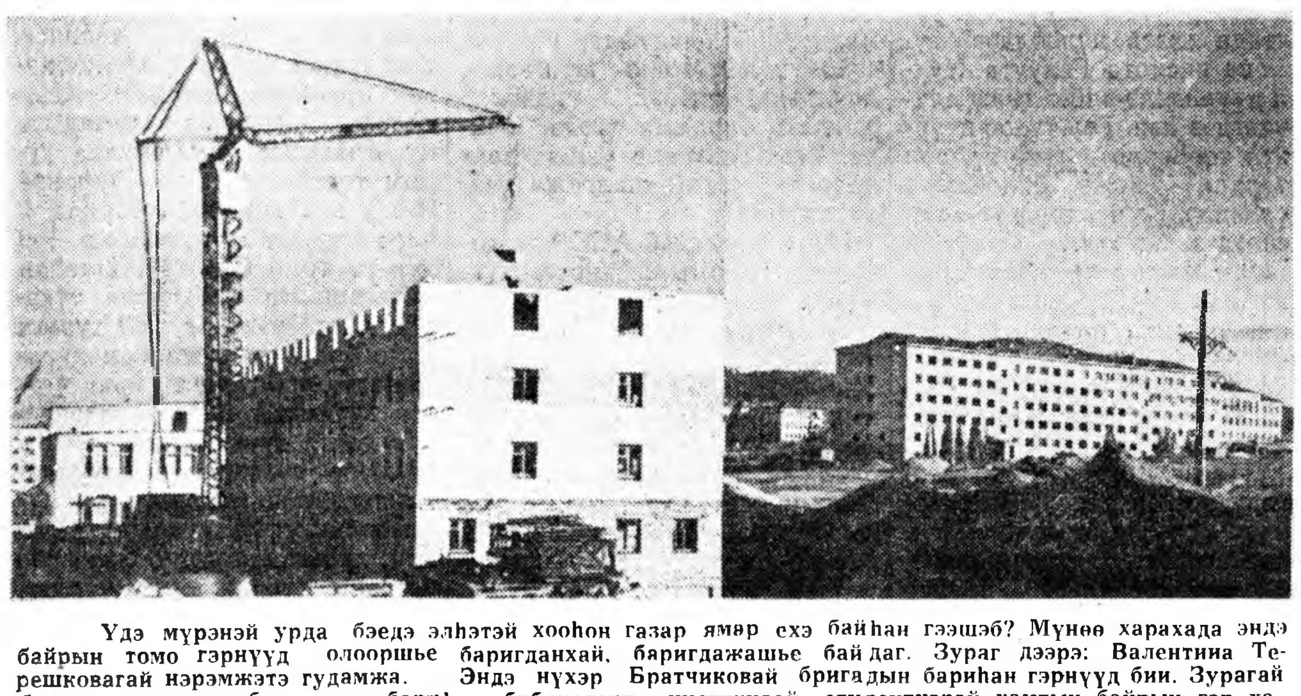
Малшадай культурна эрилтэ хангахын тула манай аймагта хэгдэжэ байһан зарим тэды һайшаалтай ябуулгануудай хажуугаар, дутагдалнууд үшөөл олон бии.

Соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь эрдэм мэргэжэл багатай, библиотекарьнүүдэй хахадынь тусхайта мэргэжэлгүй, 24 клубай хүдэлмэрилэгшэдэй оройл хоёрынь тусхай дунда һургуули дүүргэнхэй.

Эдэ болон бэшэшье дутагдалнуудые усадхахын тула республикын Культурын министерство, сомсельсоведүүдэй хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абаха зэргэтэй.

Партиин ЦК-гай июниин Пленумэй түүхэтэ тогтоолоор зоригжоһон Баргажанай соёлшод ажал хэрэгтээ шэнэ амжалта туйлахын тула бүри эдэбхитэйгээр оролдохо байһаниинь лабтай.

В. КАРАГАЕВ,
Баргажанай хүдөөгэй паркомой соёл сурталай таһагай даагшын орлогшо.

Үдэ мүрэнэй урда бэедэ элһэтэй хооһон газар ямар ехэ байһан гээшэб? Мүнөө харахада эндэ байрын томо гэрнүүд олооршье баригданхай, баригдажашье байдаг. Зураг дээрэ: Валентина Терешковагай нэрэмжэтэ гудамжа. Эндэ нүхэр Братчиковай бригадын бариһан гэрнүүд бии. Зурагай баруун гарта энэ бригадын бариһан библиотечнэ институдай студентнэрэй хамтын байрын гэр харагдана.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

ҺЭШХЭЛЭЙ ГУРИМАЙ ЁҺООР...

Зэдын үйлэдбэриин управлениин «Байкал» колхоз байгша ондо 5500 центнер һү тушааха түсэбөө декабрь һара болотор дүүргэхэ хүсэлэнтэй. Зураг дээрэ: тус колхозой эгэтэ залуу һаалишад, КПСС-эй кандидадта гэшүүн Роза Бадмаева (баруун гарһаа), ВЛКСМ-эй гэшүүн Вера Ринчинова.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

5. ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ҺУРГУУЛИ

Октябрь һарын нэгэ үдэр. Утаата нютагташье намар айлшалха ерэһээр үнинэй. Оршон тойронхи үнгэһэ хубилгажа, ондоо, шара нэмэргээ хэдэргэнэ юм.

Нэгэ иимэ үдэр «Байкал» колхозой партиинэ организациин коммунистнуудай нээмэл суглаан болобо. Малай бүхы гүүртэнүүдые даагшад бултадаа иимэ суглаанда хабаададаг заншалтай болонги. Иимэ үргэн түлөөлэлгэтэ суглаан дээрэ ажахынгаа ээлжээтэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэдэг юм.

Адууһа малай үбэлжэлгэ һайнаар эмхидхэхэ тухай хөөрэлдэхэ зуураа, эндэхи коммунистнууд, эдэбхитэд һайса бодомжолжо, али али тээһээнь шүүжэ үзэһэнэй һүүлээр, коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ ороо һаамнай яаха юм гэжэ хэлсэһэн байгаа. Энэ асуудалаар суглаан дээрэ ехэ дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо. Бүхы колхозоороо иимэ хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэ гээшэ угаа харюусалгатай хэрэг. Тиимэһээ ажал хүдэлмэрээ улам һайжаруулха, ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг болохоор бүхы хүнүүдээ хүмүүжүүлхэ, сахил журам һайжаруулха, богонёор хэлэхэдэ, бүхы колхозниггуудай хамаг юумээ һэшхэлээрээ хэдэг болохо тухай энэ суглаан дээрэ һайса хөөрэлдөө юм.

Колхозоороо иимэ үргэн хүдэлөө эхилхын урда тээ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха тухай хэлсэһэнэй һүүлээр партийна суглаан энэ асуудалые колхозниггуудай хамтын суглаанай үзэмжэдэ табиха шиидхэбэри абаба. Хоёр-гурба һарын туршада андахид һайса бэлэдхэл хэхэ, бэеэ зэһэхэ хүсэлэнтэй. Январьда жэлэй тоосоото суглаан дээрэ бүгэдөөрэн сугларжа, энээн тухай хэлсэхэ, уялга тангаригаа абаха болоно.

— Коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө колхозоороо тэмсэжэ орохын тула ажал хүдэлмэридэхи, ажабайдалдахи, хүнүүдэй хоорондохи харилсаануудта бии байһан бүхы дутагдалнуудые зайсуулха уялгатайбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бабалаев хэлэнэ. Архи ууха мэтын али бүхы аараг ябадал манай байдалһаа хойшолонгүй үгы болохо ёһотой. Энэ талаар хүн бүхэн уялга ябаха болоно.

Эндэ 180 урхата айл. Ажал хэжэ шадаха гурбан зуу гаран хүнүүд бии. Бүхы юумэнэйнь бүлтэ һайн гэжэ хэлэхын аргагүй. Агнуурин сезоной ороходо, хэдэ байһан ажалаа хаяад, бүгэдэ үргэлжэ, ой руу гарашадаг заримашуулшье бии ха. Жэшээнь, Федор Будаев хоёр һарын саада тээ операци хүүлһэн аад, мүнөө хүрэтэр ажалда ороодүй ябана. Хониндо орыт гэхэдэ, тэндэ хүдэлжэ шадахагүйб гээд хэрмэндэ гарашоо. Үгышье һаа, Доржи Баазаров гэгшэ мал хаража байһанаа тушаагаад, мүнөө хүдэлнэгүй. Иимэ хүнүүд өөһэдынгөө хубиин, хара аминайнгаа талые харана ха юм. Өөһэдынь лэ хэрэг һайн байгаа һаа, колхозой, хамтын талые харалсанагүй гэхэһээ ондоо сэгнэлтэ байхагүй. Һэшхэл тухай ехэ хөөрэлдөө эхилһэн Надежда Григорьевна Загладын хэлэһые баһал дурдалтай болоно: һэшхэлээ ула дороо гэшхэһэн хүн манай хани бэшэ гээд хэлээ бшуу.

Буруу ябадалтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, заһаруулха талаар эндэ горитой хүдэлмэри ябуулагдадаг байна. Нүхэдэй суд хүдэлдэг болоһоор үнинэй. Энээн дээрэ элдэбын асуудалнуудые хаража үзэдэг юм. Саашадаа нүхэдэй суд улам һайнаар хүдэлдэг болоржо, гурим журам эбдэгшэдые зүб замдань оруулха бэзэ гэжэ найдахаар.

Энэ мэтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ашаар лэ гурим журам эбдэгшэд заһардаг, бодото ажалаараа бэеэ харуулдаг байна. Партиин гэшүүн Бато Бодеевич Дылыков партийна журам хазагайруулһанай гэмээр шанга зэмэ абаһан аад, мүнөө заһаранхай, зэмээ сагаарууланхай. Үгышье һаа, Бадма Гончиков гэгшэ наншалдахаһаа эхилээд, элдэб ааша гаргадаг байһан. Тиин мүнөө энэ залуу нүхэрнай заһаранхай, партийна организациин даалгабари дүүргэжэ ябана. Саашадаа иимэ жэшээтэ һайнаар ябаа хадань, партиин гэшүүндэ кандидат болгон абахабди гээд нүхэр Ванчиков хөөрэнэ.

Үргэн түлөөлэлгэтэ партийна нэгэ суглаан тушаа дэлгэрэнгыгээр хэлэбэди. Һара бүхэндэ иимэ суглаан үнгэргэгдэдэг болонхой. «Иимэ суглаануудай хүсэ нүлөөн ехэ» гээд һанагдана гэжэ эндэхи эдэбхитэд хэлэдэг. Партийнабэшэ эдэбхитэдэй харюусалга, үүргые иимэ суглаан улам дээшэлүүлнэ.

6. ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД — ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭД

Ажалша совет хүн... Заводой директор гү, али главна инженер, колхозой түрүүлэгшэ гү, али совхозой директор гү, үгышье хадаа удаадахи зиндаанай хүтэлбэрилэгшэд—цехүүдэй начальнигууд гү, али фермэ, бригадануудые эрхилэгшэд гээд олон ха юм. Эдэнэрнай тушаалайнгаа эрхээр хүдэлмэрилэгшэдтэй ходо хамта хүдэлдэг, эдэнэрэй дунда ябадаг зон. Тиимэһээ эдэнэр ажахын һайн хүтэлбэрилэгшэд байхаһаа гадна, мүн һайн хүмүүжүүлэгшэ, олониитые ударидагша байха уялгатайнь ойлгосотой. Хүтэлбэрилэгшэ бүхэн хүмүүжүүлэгшэ байха ёһотой гэһэн эрилтэ мүнөө үе сагай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ партимнай табижа байна. Хүн зонтой үгээ ойлголсожо бүхы хүдэлмэреэ ябуулдаг «Байкал» колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гурим ёһон колхозниггуудта һайшаагдадаг байна. Олониитын хүсэл эрмэлзэлые улам дэлгэрүүлэн хүдэлхэдэ, ажал хэрэгыньшье урагшатай юм байна. Хүтэлбэриинььшье, хүмүүжэл болбосоролойшье хүдэлмэриие шуурхатай, суурьтатайгаар бэшэ, харин даруугаар аад, тодорхойгоор, ашаа үрэ ехэтэйгээр ябуулхые оролдодог гэжэ эндэ ябахадаа ойлгохоор. Нэгэ иимэ жэшээ дурдая. Эндэхидэй үгэдэг гол продукцинь мяхан гэжэ хэлэгдээ һэн. Тээд тэрэниие абалга хайшан гээд эмхидхэгдэнхэйб? Жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндөө худалдаха мяха абахахаар малнуудые намарһаа эхилээд шахан таргалуулдаг, тиигээд жэлэй эхеэр (январь соо) тушаадаг гуримтай. Жэлэй хоёрдохи хахадта гүрэндэ худалдаха малаа зунай, намарай сагта хубшын бэлшээридэ таргалуулаад, сентябрь һара соо тушаана. Тиихэдээ гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө октябриин 1 болотор сүм дүүргэдэг заншалтай. «Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэд, суурхаха гэһэн зорилготой тиигэгдэнэ бэшэ, харин мяха абадаг үйлэдбэриимнай хэлбэрил иимэ» гэжэ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд онсолон тэмдэглэнэ. Иимээр эмхидхэхэдэнь, ажахыда олзотой байна. Мяханай малые 3 һара соо гү, али аяар 6 һара соо шахахада баримшатай гү?—эдэ бүгэдэмнай эли асуудал ха юм даа.

«Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэдэ анхаралтайгаар хандадаг, энээн[...] гээ зэргээр эрилтэ ехэтэй бай[...] гээд түрүүлэгшэ нүхэр Бабалаев [...] хайдаа колхозниггуудын хэлэдэг[...]

Урмашуулха сагтань урмашу[...] даг, һайнаар хүдэлдэг түрүү кол[...] нигуудта колхозһоо пут[...] үгөөд, курортдо эльгээжэ амаруу[...] гуримтай. Мүнөө жэлдэ 6 хүн а[...] жа ерээ. Үгышье һаа, нэгэ иимэ[...] рим колхоздонь заншанхай. Жэл[...] гоо һайнаар хүдэлжэ, тогтоог[...] үдэрөө хүсөөһэн хүнүүдтэ, а[...] риин сагай (сезоной) ороходо,[...] үдэрэй амаралта үгэдэг байна. [...] саг соогоо хүнүүд агнуурида га[...] «зөөлэн алта» сельподо асарж[...] шаана.

Хүмүүжэл болбосоролой хүд[...] ри ябуулха талаар, хүтэлбэри[...] шын хүмүүжүүлхы үүргэ дү[...] талаар бригадирнууд, фермэнү[...] даагшанартаа колхозой түрүүл[...] нүхэр Бабалаев өөрөө һайн ү[...] жэшээ харуулдаг байна. Юуб [...] лэ, эндэ хүдэлжэ эхилһэн са[...] хойшо Дашинима Дамбаевич [...] кружогые хүтэлбэрилжэ байгаа. [...] нөө жэл партиин түүхэ шуза[...] кружогые колхозой центртэ уд[...] дана.

**

«Байкал» колхозой прав[...] партийна организаци ерээдүйн к[...] нууд тухай һаналаа мүнөөнһөө [...] бнлсадаг. «Олон залуушуулнай [...] лэ, тусхай дунда һургуулинуудта[...] ралсана» гээд эндэхи колхозни[...] хэн яриха. Тиин мал ажалай м[...] жэлтэд, нютагтаа хүдэлхэ ондо[...] кадрнууд хэрэгтэй байһаниинь [...] дээтэй. Жэшээнь, хоёр хүниие [...] дын хүсөөр медицинын учили[...] һургана. Мүн Санагын дунда һу[...] лида интернат нээгээд, колхоз[...] дайнгаа зуугаад үхибүүдые ба[...] на. Эдээнэй бүхы гаргашынь [...] процентые колхоз даажа аба[...] Эдэмнай мүн лэ колхозой ер[...] мэргэжэлтэд, кадрнууд ха юм [...]

Эдэ бүгэдэ хадаа холын хар[...] хүтэлбэриин гаршэ мүн.

Ажахыгаа олзо доход ехэтэй [...] гохо хүдэлмэри саашадаа ябуул[...] хараалагдана. Нэн түрүүн сабша[...] гай газар һайжаруулха, ургас[...] дээшэлүүлхэ оролдолго гарга[...] байха.

1964—1965 онуудай турша[...] 83 гектар газарай намаг хатаа[...] 100 гектарай бургааһан сэб[...] дэхэ. Эдэ арга боломжонуудаа х[...] хэрэглэжэ, жэлһээ жэлдэ үх[...] тарган мяха Эхэ орондоо улам [...] ехээр үгэхэ хүсэлэнтэй хүдэл[...]

Д. ЖУГДУРОВ[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Захааминай Санагын дунда һургуул[...] 8 ба 10-дахи классай һурагшад ээлжээтэ химкружогто.
С. БАЛДУЕВАЙ фо[...]

Шэнэ гуримаар ажалаа эмхидхэхэ аргатайбди

(І-дэхи СМУ-гай коммунис ажалай бригадые даагша С. М. Братчиков хөөрэнэ)

Барилгын управлениин барилга-хабсаралгын олон управлени үйлэдбэриин түсэб дүүргэнэгүй, муугаар хүдэлнэ гэжэ нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэгдэнэ. Шэнэ барилганууд хараалагдаһан саг болзор соогоо ашаглалгада тушаагданагүй, заримдаа барилга хэдэн жэлээр унжагайруулагдана. Жэшээлхэдэ, шэлэй заводой, Элхиин авто-заһабарилгын заводой барилга үнинһөө хойшо дүүргэгдээгүй байһаар.

Иимэ байдал манай һанаа зобооно. Барилгашан нэрээ нэрлүүлжэ, барилгые түргэнөөр, һайнаар, хямдаар бүтээдэг болохын, манай урда табигдаһан зорилго амжалтатайгаар шиидхэхын тула юу хэхэ, ямар аргаар барилга эрхилхэ хэрэгтэйб гэжэ бидэнэр яһала өөр дундаа хөөрэлдэнэбди. Барилгын ехээр унжагайруулагдажа байһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, хэрэгтэй материалаар ехээр дуталданабди. Мүн шэнэ гэрнүүдэй нобшо удаанаар баригдажа байһанай үшөө нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, шэнэ, түрүү арга муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэхээр. Энэ шалтагаанһаа барилга мүн лэ унжагайруулагдана, заримдаа муу шанартайгаар бүтээгдэнэ, тэрэнэй үнэ ехэ болоно.

Барилгын түрүү, шэнэ арга хэрэглэхэ гэжэ хэлсэгдэбэшье, үнэн дээрээ энэ талаар мүртэй юумэ хэгдэнэгүй. Зарим хүтэлбэрилхы нүхэд шэнэ аргаар ажалаа эмхидхэхые оролдоногүй гэхээр. Манай бригада барилгые комплексноор эмхидхэхэ, эхинһээнь абаад эсэс хүрэтэр өөһэдынгөө хүсөөр бүтээхэ гэжэ дурадхаһан байгаа. Харин урдань байһан «Бурстрой» трестын хүтэлбэрилэгшэд манай бригадынхидай дурадхалые дэмжээгүй, шэнээр ажалаа эмхидхэхэ арга олгоогүй юм.

Шэнэ барилгануудые түргөөр ашаглалгада тушааха, гэр байрануудые һайн шанартайгаар бүтээхэ, барилгын үнэ сэн хямда болгохо зорилго дүүргэхын тула барилгые, мүн гэр доторхи хүдэлмэри комплексноор эмхидхэхэдэ ехэ таарамжатай гэжэ бодоһон байгаабди. Эхэ оронойимнай бусад область, хизаарнуудта иимэ арга хэрэглэгдэһээр үнинэй. Өөһэдынгөө арга боломжо хаража үзэнд, һайнаар бодомжолһоной һүүлээр шэнэ графигай ёһоор хүдэлжэ шадаха байһанаа мэдүүлнэбди.

Байрын һуури табихаһаа эхилээд, гэрэй досоохи ажалые дууһан өөрынгөө бригадын хүсөөр бүтээхэ аргатайбди. Манай бригада мэргэжэлтэй 34 хүнһөө бүридэнхэй. Тэдэнэй олонхинь шулуушан мэргэжэлтэй, мүн штукатурщигай, шэрдэгшын ажал дүүргэжэ, пеэшэн табижа шадаха юм. Мүн модошо дархашуулшье бии. Хэдэн мэргэжэлтэй барилгашадһаа бүридэһэн манай бригада мүнөө гэрэй ганса хана бодхоодог. Нёдондо комплексно бригада гэжэ нэрэтэй байхадаа, мүн модошо дархашуулай ажал хэдэг байгаабди. Харин энэ ажал 3-дахи СМУ-да даалгагдажа, бидэнэр ганса хана бодхоохо даабари абаа һэмди. Иигэжэ ажал эмхидхэхэдэ урагшагүй байна. Урдань холисын гү, али хирпиисын саг соогоо асарагдаагүй байгаа һаань, хүдэлмэришэд гэрэй палааха, сонхын рама, үүдэ тааруулан табидаг байгаа. Харин мүнөө миин ажалгүй зогсохо ушар яһала олон үзэгдэнэ.

Барилгын материалнуудай таһалдуулха ушарай ходо дайралдадаг дээрэһээ хүдэлмэриин саг дэмы гээгдэнэ. Хирпиисэ, холисо, мүн барилгын ондоо материал саг соогоо асарагданагүй. Энэ ушарһаа хэды ехэ саг дэмы гээнэбибди гэжэ тоолоожо үзэһэн байнабди. Үдэртөө аяар 3 часаар ажалгүй зогсохо ушар дайралдана. Материалай саг соогоо асарагдажа байгаа һаа, хэды ехэ ажал дүүргэжэ шадаха һэмди!

Барилгын, гэр доторхи бүхы ажалые өөһэдынгөө хүсөөр бүтээхэ болоболдо, миин байха ябадал дайралдахагүй ушартай. Гадна шэнэ арга хэрэглээ һаа, шэнэ барилгын бүхы ажал нэгэ доро өөһэдөө хэхэ байгаабди. Нэгэдэхи дабхар бодхооһоной һүүлээр потолок табижа, хоёрдохи дабхар бодхоожо эхилхэ һэмди. Энэ үедэ модошо дархашуул бэлэдхэлэй бүхы юумэ хэжэ, һүүлээрнь штукартурщигууд ажаллажа эхилнэ. Хоёрдохи дабхар бодхоохоdo 8—10 хүн эндэ ажаллана, 8 хүн модошо дархашуулай ажал бүтээнэ, 12 хүн гэр доторхи хүдэлмэри хэнэ. Бригадын бусад гэшүүд туһалбариин олон ажал бүтээдэг.

Иигэжэ ажалаа эмхидхээ һаа, барилгын болзор ехээр түргэдхэжэ шадаха һэмди. Хэрбээ мүнөө 32 байратай гэр бодхоохоdo 8 һара хараалагдадаг байбал, шэнэ аргаар ажаллахадаа, энэ гэр 6 һара соо дүүргэжэ шадаха байнабди.

Манай бригада бүри июль соо Зүүн-Сибириин библиотечнэ институдай хамтын гэр бодхооһон байгаа. Тэрэ гэһээр 5 һара үнгэрбэ. Энэ гэр газаа талаһаа штукатурилагдажа дүүргэгдээгүй байһаар. Мүн гэр дулаасуулха түхеэрэлгэ дүүргэгдээгүй, тиимэһээ гэрэй досоо талын, сантехническэ, электро-хабсаралгын ажал хэхэ аргагүй байна. Харин энэ гэр шэнэ графигай ёһоор баригдаһан байгаа һаа, сентябриин 1-дэ ашаглалгада тушаагдаха һэн. Хамтын гэрэй байшангые 5 һара соо бодхооһон байнабди. Мүн сэмбын фабрикын хамтын байра болзорһоонь урид бодхоогдоһон байбашье, удаан саг соо ашаглалгада тушаагдаагүй байһаар.

Барилгын бүхы ажалые комплексно бригадын хүсөөр бүтээдэг болобол, барилга, гэрэй досоо талын ажалые түргэн болзор соо дүүргэхэ арга хангагдаха болоно. Гадна барилга һайн шанартайгаар хэгдэхэ һэн. Юуб гэхэдэ, нэгэл бригада нэгэ гэрэй түлөө дууһан харюусаха байна.

Ажалаа шэнэ ёһоор эмхидхэхэ арга боломжо манай управленидэ дууһан бии. Энээниие хэрэглэхын тула үлүү гаргаша, олон хүдэлмэришэд хэрэгтэй болоно бэшэ.

Шэнэ, түрүү аргаар барилгые эрхилхэ гэжэ бидэнэр шиидээбди. Иигэжэ ажалайнгаа бүтээсые горитойгоор дээшэлүүлхэ, барилгые түргэнөөр, хямдаар бүтээхэ арга хангагдаха. Тиихэдээ бариһан гэрнүүдээ тусхай паспортын ёһоор тушааха байһанаа мэдүүлнэбди.

А. ШУЛУНОВ
бэшэжэ абаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуу[дай] Соведэй экономическа комиссида, Палатануу[дай] бюджетнэ комиссинуудта

СССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй болохоёо байгаа гурбадахи сесситэй дашарамдуулан, Палатануудай бюджетнэ комиссинууд болон Национальностьнуудай Соведэй экономическа комисси СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проект, 1964—65 онуудай СССР-эй гүрэнэй бюджедэй проект, мүн 1962 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай тоосоое уридшалан зүбшэжэ эхилбэ.

Союзна республиканuудай Министрнүүдэй Соведэй түлөөлэгшэд, СССР-эй Госпланай, СССР-эй Финансын министерствын, бусад министерствэнүүдэй болон зургаануудай түлөөлэгшэд комиссиин хүдэлмэридэ хабаадалсана.

Палатануудай бюджетнэ комиссинуудай болон СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй экономическа комиссиин 1963 оной ноябриин 22-то Кремльдэ болоһон хамтын заседани дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ П. Ф. Ломако 1964—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гү[рэнэй] түсэбэй проект тухай элидхэ[л хэ]бэ. Мүн 1964—1965 он[уудай] СССР-эй гүрэнэй бюджедэй п[роект], 1962 оной гүрэнэй бюджедэй [дүүр]гэлтэ тухай СССР-эй Финансын [ми]нистр Б. Ф. Гарбузов элидхэл.

Арадай ажахын түсэбэй, гү[рэнэй] бюджедэй проект дэлгэрэнг[ыгээр] хаража үзэхын, мүн тобшоло[л] ладхахын тулада подкомисси[нууд] байгуулагдаа. 1962 оной СС[СР-эй] гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ [тухай] тоосоое подкомиссинууд [...] хэлсэжэ байна.

Байгша оной түсэбэй болон [бюд]жедэй хэр дүүргэгдэжэ байһа[ниие] хай. 1964—1965 онуудай гү[рэнэй] болон бюджетнэ даалгабарину[удай] проект тухай СССР-эй Госпл[анай], СССР-эй Госстройн, СССР-эй [Фи]нансын министерствын, СС[СР-эй] гүрэнэй комитедүүдэй, министе[рст]вэнүүдэй болон зургаануудай, [Со]юзна республиканuудай Мин[истр]нүүдэй Соведүүдэй түлөөлэ[гшэдэй] мэдээсэлнүүд подкомисси[нуудта] зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

(ТАС[С])

Волгоград городой хойто зүгтэ нэмжыһэн тала газарнууд танигдашагүй боложо байна. Абразивна, подшипнигуудые бүтээдэг заводуудай торхонууд эндэ урган бодоо. Мүнөө үедэ ороной залуу индустриальна центр болохо Волжск город шадар дэлхэй дээрэ эгээн томонуудай нэгэн — химиин комбинат баригдажа байна. ТАСС-ай корреспондент Е. Корявичев Волго дээрэхи асари ехэ барилга тухай, комбинадай барилгашад КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумые ямар амжалтатайгаар угтажа байнаб гэжэ хөөрэжэ үгэхыень тус комбинадай директор В. Поздневые гуйба.

Волго дээрэхи химиин гигант

— Хоёр жэлэй саада тээ КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ һүртэ ехэ Волжско гидростанциин барилгада хабаадагшад мүнөө үедэ ехэ химиин асари ехэ гигант бодхожо байна,—гэжэ В. В. Позднев хэлэнэ. — КПСС-эй ЦК-гай Пленумые үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэнхэйбди.

Туйлай ехэ талмай дээрэ хүсэ ехэтэ хэдэн предприятинууд бодожо байна. Шинэ заводой үргэн ехэ торхонуудай барилга түгэсэнхэй. Энэ завод хүнгэн, ашаанай автомобильнуудые, комбайн, газар малтадаг машинануудые резинээр гүйсэд хангадаг болохо.

Түргөөр хүдэлдэг станогууд, автомадууд, резинэ хүдхадаг түхеэрэлгэнүүд тус заводто олон.

Айхабтар орёо технологическа түхеэрэлгэ хабсаргаха хүдэлмэри гол түлэб түгэсэнхэй, һаяар туршагдажа эхилхэ юм. Анхан хараалагдаһан болзорһоонь нилээд урид—декабриин 25-да предприятияа ашаглалгада үгэхын түлөө барилгашад болон хабсаргагшад мүрысэжэ байна. КПСС-эй ЦК-гай Пленумые эрхимээр угтахын тула предприятиин участок, бригада бүхэн нэмэлтэ уялгануудые абажа, тэдэнээ заатагүй үлүүлэн дүүргэдэг.

Синтетическэ каучук үйлэдбэрилдэг заводые ашаглалгада оруулха саг хүрэтэр һара шахуу үлөө. Газ, модоной спирт хэрэглэжэ тус завод хүдэлдэг болохо юм. Заводой һаруул торхонууд соо һүүлшын хүдэлмэринүүд хэгдэнэ, технологическа хэрэгсэлнүүд тодхогдонхой. Хэдэ мянган аппарат, машина, механизм, агрегадууд хабсаргагдаад, һаяар туршагдажа эхилхэнь.

Комбинадай талмай дээрэ мүн синтетическэ утаһа, резинын зүйлнүүдые бүтээдэг заводууд, бусад предприятинуудшье баригдажа байнхай.

Зарим предприятинууд түрүүшынгээ продукци үгэжэ эхилээ. Шиинэ заһабарилгын завод ашаглалгада үгтөө. Энэ завод жэлдээ 250 мянган автомобильна покрышкануудые шэнэдхэхэ аргатай. Асбесто-техническэ зүйлнүүдэй завод асбестна ооһорнуудые, халууе даасатай бүд, прокладка ба автомобильна промы[ш]ленностьда шухала хэрэгт[эй] бусадшье зүйлнүүдые о[ро]ной элдэб нютагуудта э[льгээ]гээбэ.

Комбинатай зэргэлэ[ж] теплоэлектроцентраль х[ү]дэлжэ эхилээ.

2—3 жэлэй үнгэрхэ[дэ] Волжско химиин комбин[ат] жэл соо хэдэн зуугаад ми[л]лион түхэригэй продук[ци] бүтээн гаргадаг болохо.

Комбинадай барилгаша[д] химиин гигантын хүсэ ех[э]тэ заводуудые богонихо[н] болзор соо ашаглалга[да] оруулхаар эрид шиидэнхэ[й].

Волжск город.

(ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур
1963 оной ноябриин 27.

Советүүдэй хүдэлмэри

Нютагай Советүүдэй хүдэлмэри улам һайжаруулая

…-эй Программа соо …дэй үүргэ тухай то… …оор хэлэгдэнхэй. Һүү… …э ажалшадай депута… Советүүдэй ажал …да олониитэ зон хэзээ …хиһээ эдэбхитэйгээр …даг болоо. Мүнөө ма… …публика дотор олонии… …хэлээр байгуулагдаһан …хидэ 80 мянган хүн ха… …сана.

…най коммунизмын бо… …шэнжэнүүд гээшэл! …гэдэй энэ ехэ арми …ө һайн дураар гүрэнэй, …хэрэгүүдые шиидхэл… …олоо. Тиимэһээ эдэ эм… …й улам һайнаар хүдэл… …а Советүүдэй саг үр… …комисси болон депута… …ажалые улам һайжа… …ёһотойбди.

…ин, тосхоноо болбосон …н түлөө тэмсэлэй …дажа байхада, нюта… …ведүүдэй депутадууд, …элжын комиссиин гэ… …эдэбхи үүсхэл гарган… …лада байгаа һаань, тон …үй гээшэ. Ажаһууда… …н бусад шухала асуу… …ые зүбшэн шиидхэхын …ведэй сесси зарлагда… …г үргэлжын комисси… …хүдэлдэгынь элитэ. …ай АССР-эй Конститу… …-дохи статьягай ёһоор, …болон поселково Сове… …һара соо хоёр дахин… …өн бэшэ сесси татагда… …этэй. Тиин гэһээ, Хориин, Улаан-Үдын хүдөөгэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудтахи сельсоветүүд сессиеэ удаан саг соо татангүй, һанаа амар һуудаг байна. Хориин аймагай Витимэй, Исэнгын, Үдын, Чисаанын, Сулхариин сомсоведүүд 8 һарын турша соо хоёрхон сесси үнгэргөө. Эдэнэй хүтэлбэрилэгшэд туха сүлөө олдоногүй гэхэ мэтын элдэб шалтагаан дурдаад, демократиин ёһо дабана.

Зүгөөр зарим Советүүд, жэшээлхэдэ, Загарайн, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагуудтахи сомсоведүүд сессиеэ саг болзор соонь зарлажа, шухала шухала асуудалнуудые һайн бэлэдхэлтэйгээр, олоной хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэдэг байна. Байгша оной 9 һарын турша дотор республикын сомсоведүүдтэ 611 сесси үнгэрэгдөө. Тэрэнэй 215 дээрэнь лэ культурно-ажаһуудалай асуудал хэлсэгдээ.

Сесси үнгэргэлгын талаар үшөөл олон дутуу дунданууд бии байһаар. Зарим тогтоолнуудынь дүүргэгдэнгүй, саарһан дээрээ үлэшэнэ. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн сельсовет социалис хуули, ниитын гурим сахиха комиссиин хүдэлмэри тухай сесси дээрээ зүбшэн хэлсэһэн, тиигээд Тарбагатай тосхондо арадай дружина хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, тэрэнэй хүдэлмэри һэргээхэ хэмжээ абаха гэһэн тогтоол гаргаа һэн. Теэд хэмжээншье абтаагүй, ажал ябуулгашье һэргээгдээгүй, харин арадай дружинань оройдоо хүдэлхэеэ болишоо. Тэрээнһээ гадна, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ һайса бэлдүүлхэ хүдэлмэрииень һайжаруулха тухай хэлсэһэн байна. Энээнһээ ямар үрэ гарааб? Клуб соо хүйтэн, түлеэ залаһашьегүй байһан дээрэһээ Пестерево тосхоной хүдөөгэй клубые даагша хүдэлмэреэ хаяад арилшоо.

Сельсовет бүхэн саг үргэлжын комиссинуудайнгаа хүдэлмэри һайжаруулжа шадабал, бүхы ажал хэрэгээ амжалтатайгаар ябуулха болоно. Һүүлэй үедэ республикымнай сельскэ, сомоной, поселково олон Советэй саг үргэлжын комиссинууд ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхэдэг болоо. Ново-Селенгинскын сельсоведэй худалдаа наймаанай болон бэлэдхэлэй комисси магазин, столовонуудай хүдэлмэри ходо шалгадаг, олоной туһада оролдон, эдэбхи ехэтэйгээр ажалладаг. Тиигэһэнэй ашаар энэ жэлдэ хүн зонһоо үндэгэ, нооһо худалдан абаха түсэбынь үлүүлэн дүүргэгдээ.

Энэ комиссиин гэшүүд-депутадууд ажал ябуулгаяа эхэнэрнүүдэй советтэй, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэй нягта холбоотойгоор эрхилнэ. Иимэ комиссинууд республика доторнай олон.

Мүнөө республикын сельскэ, сомоной, поселково Советүүдэй дэргэдэ саг үргэлжын 732 комисси эмхидхэгдэнхэй, 4 мянга гаран депутадуудай хабаадалгатайгаар хүдэлмэрилжэ байдаг.

Теэд эдэнэр бултадаа адли һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй. Хүдэриин, Алтайн (Хяагтын аймаг), Дээдэ-Жэрэмэй, Саянтын (Улаан-Үдын хүдөөгэй аймаг), Дэрэстэйн (Зэдын аймаг) сельсоведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд хүдэлмэреэ мүртэйгөөр ябуулнагүй, энэ тэрэ юумэ ёһо тэдысэ хэһэн нэрэтэй байдаг.

Иимэ ушарнууд юун дээрэһээ тохёолдоноб? Аймагай болон сомсоведүүдэй гүйсэдкомууд өөһэдынгөө саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие һайса хүтэлдэггүй, өөрөө бүтэхөөр найдаад орхижорхидог байна.

Һаяхан сомсельсоведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар дээрэ эдэ алдуу дутуунууд заагдаа.

К. Сайдуков,
Буряадай Министрнүүдэй Советэй эмхидхэлэй таһагые даагша.

СОМСЕЛЬСОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРЭЙ СЕМИНАР

Һаяхан Улаан-Үдэдэ, Буряадай Министрнүүдэй Советэй байшан соо сомоной болон поселково Советүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар гурбан үдэрэй туршада болобо. Республикын Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Барьядаев «КПСС-эй ЦК-гай ноябриин, июниин Пленумүүдэй тогтоолой ёһоор сельсоведүүдэй ажалые һайжаруулха тухай» гэһэн элидхэл хээ.

Мүн Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь нүхэр Сабуров «Советүүдэй ажал ябуулгада олониитын эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ тухай» элидхэл, бусад элидхэл болон мэдээсэлнүүд хэгдээ.

А. Коротаева.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

…хэр Шевчук …үүмжэлэл …хабшана

…нгын совхозрабкоопой …гшэ нүхэр Шевчук энэ …тябриин 17-до «Буряад …газетэдэ хэблэгдэһэн …л тушаамнай һаналаа …гэжэ Хэжэнгын сов… …-дохи фермын малша… …эгтэй танилсаад, тэ… …хойрогоор хандаа. …малшадые талхаар …, үгышье һаа, хоёр хо… …тэ дахин хилээмэ абаа… …байха гэжэ Хэжэнгын …й директор нүхэр Д. …ай заабари үгэһэншье …алшадай бригадир нү… …чинодо Холбоолжо… …э тойроной малшадта …б гэжэ Шевчук мэдүү… …ябриин долооноор са… …лха малшадта хубаа… …совхозой 2-дохи фер… …лын гүүртэнүүдтэ һуу… …шадые алгасаһандань …алшад гомдонобди. …дэ нүүдэл наймаашье …ээ болишоо. …үүмжэлэл хабшаһан …Шевчугта үшөө дахин …а хэрэгтэй.

Шираб Бадмаев.
…лжоной гүүртэ.

МАЛШАДАЙ АЖАЛ ХҮНГЭДХЭХЭ ГЭЖЭ ОРОЛДОНОГҮЙ

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр Нарһатын совхозой 4-дэхи фермэдэ ехэхэн юумэ хэгдэһэн байна. Урдынхиһаа ехэ үбһэн, турнепс, силос абтаа, малай байрашье муу бэшээр түхеэрэгдэнхэй. Эндэ 178 үнеэдэй, 100 шахамалай байха шулуун байра бүтээгдээ. Фермэ дээрэ ахалагша малшанаар Цыдэнэй Цыбикжап ажалладаг. Мүнөө тэндэ радио, телефон тодхогдоо, бани баригдажа байна. Гүүртэнүүдтэ гурба һара соо хүрэхэ бүдүүн тэжээл зөөгдэжэ абтанхай.

Гэбэшье шулуун байрын барилгада хоёр жэлэй саада тээ нилээд ехэ зөөри гаргашалагдажа, үнеэ һааха «ёлочко» табигдаһан юм. Теэд тэрэнь электрын хүсэнэй дутамаг дээрэһээ хүсэд хүдэлгэгдэнэгүй. Үнеэдые нэгэ һаажа, нэгэ болюулжа байхада, һүнэйнь гараса хожорно бшуу.

Малда тэжээл буйлуулжа үгэхэ хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Үбэлэй хүйтэн сагта малые бүлеэн уһаар хангаха түхеэрэлгэшье байхагүй.

Энэ гүүртэдэ мянга гаран центнер турнепс бии аад, тэрэнээ һаалишад һүхөөр хэршэжэ малдаа эдюулхэ баатай болоно. Тиин совхозой Зосоо-Бэе гэжэ газарта турнепс хэршэдэг машина жэбэржэ хэбтэдэг юм.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд эдэ дутагдалнуудаа усадхажа, малшадай ажал хүнгэдхэхэ хэмжээ абаха уялгатай.

Д. Гармаев.

„Буряад үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Байгша оной сентябриин 27-до манай газетэдэ хэблэгдэһэн «Хүүгэдэй саадуудта огород хэрэгтэй» гэһэн статья соо Улаан-Үдын хүүгэдэй саадуудта огород тарилга газаашалагдана гэжэ хэлэгдээ һэн.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд зүб байба, һаяар, ноябрь һара соо, хүүгэдэй саадуудай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан огород тариха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэнь гэжэ Буряадай гэгээрэлэй министрэй орлогшо нүхэр Суетин мэдээсэбэ.

Харгы нээгдэтэй, аюулгүй

…сагта түмэр харгы харуу… …ездनуудай аюулгүй ябасые …эшэ тиимэ хүнгэхэн хэрэг …Тиимэһээ үбэлэй шэмэ… …һэндэ бүри эртээнһээ, зун …түмэр замшаднай бэлдэжэ…

…Үдын отделениин түмэр за… …дистанци. Энэ дистанцида …зүүн захын харгы даал… …Транссибириин магистра… …төө хэды олон составуудай …зүүлжээ удаа дараалан …байдагынь бидэнэр мэдэнэ… …а энэ жэлһээ энээгүүрнай, …нцяар, түргэн ябасатай …д гүйлдэжэ эхилэнхэй. …дашарамдан, харгын хой… …ууһалагшадай ажал хүдэл… …нэмээ, харюусалганьшье…

…үйдэшье аргагүй. Аян зам… …д, ашаа тээбэри шэрэгшэд …а, сэхыень хэлэхэдэ, ту… …дта, нэн түрүүндэ харгын харууһалагшадта найдана. …гоон экспрессэ һуугаад …элдэб зэр зэмсэгүүдые …булэг хүнүүдэй харгын …жаллажа, гараа үргэн, …э ябахыетнай хүсэжэ бай… …аһан байхат.

…түмэр харгы заһабарилаг… …нэй хойноһоо харууһалаг…

…станци дээрэ Евдоким …ович Тарабукинай хүтэл… …бригадынхид эбтэй эетэй …алааараа гансахан Улаан… …ленидэ бэшэ, харин Зүүн… …түмэр зам дээрэ мэдээжэ …уда гаранхай юм. Эдэнэр… …аһан участок хододоо …аар байлгагдадаг. Жэлэй …агта — хура бороодошье, …андашье зогсонгүй тус …д ажаллажал байдаг — …уень сэбэрлэнэ, жэгдэл… …болтынуудыень шангадха… …үдээ шалган харана.

…бригадынхид бэрхэ хү… …болонхойнууд. Нүхэд …Калаганская, мүн бусадшье гэшүүдыемнай абаад үзэе. Хэниинь хэнһээшье дутуугүй, зэмэ үгэхын аргагүй байха. Залхуурха, зайгуултаха ушар огто үзэгдөөгүй. Тиимэл хадаа ажал хэрэгнайшье урагшатай байдаг,—гээд Евдоким Александрович манда хэлээ һэн.

Теэд урагшатай байнгүй яаха һэм. Эдэнэрнай коммунис ажалай бригадынхид шуу. Байгша оной түрүүшын кварталда туйлаһан ехэ амжалтануудай түлөө тус бригада нимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, бригадиртань—Евдоким Александровичи Тарабукинда—«Зүүн-Сибириин түмэр замай эрхим бригадир» гэһэн нэрэ олгогдоһон байна.

—Хүндэтэ нэрэмнай саашадаашье һайнаар хүдэлхыемнай уряална гээшэ. Тиимэһээ бидэнэршье туйлаһанаараа һанаагаа амаржа һуунагүйбди, оролдожо хүдэлнэл гээшэбди. Хани нүхэдэйнгөө найдабари дүүргэжэ, коммунис нэрэеэ дээрэ үргэжэ ябахабди,—гэжэ бригадын гэшүүд мэдүүлдэг.

Тус дистанцида гансахан нүхэр Тарабукинай бригадынхид шалгардаг, магтуулдаг бэшэ юм. Долоодохи околоткын залуу хүдэлмэришэн комсомол хүбүүн Анатолий Банников ажал хүдэлмэридөө анхаралтайгаар хандажа, хүн нүхэдтөө хүндэтэй болонхой. Харгы харууһалдаг юрын хүдэлмэришэнөөр ажаллажа байха зуураа һуралсажа, богонихон болзорто мотористын мэргэжэл шудалһан байна. Алишье ажал дээрэ хүдэлхэдөө, даабаряа ходоо үлүүлэн, эрхим шанартайгаар дүүргэдэг заншалтай. Мүнөө энэ залуу нүхэрнай коммунис ажалай ударник болохын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Улаан-Үдын отделениин 18 дистанциинхид паровоз, тепловозуудай машинистнуудта: «Харгы нээгдэтэй, аюулгүй, хурдан түргөөр ябажа болохо» гэһэн тэмдэг үгэжэ байдаг.

Иигэжэ тэдэнэр КПСС-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленумдэ ажалай шэнэ бэлэгүүдые бэлдэнэ.

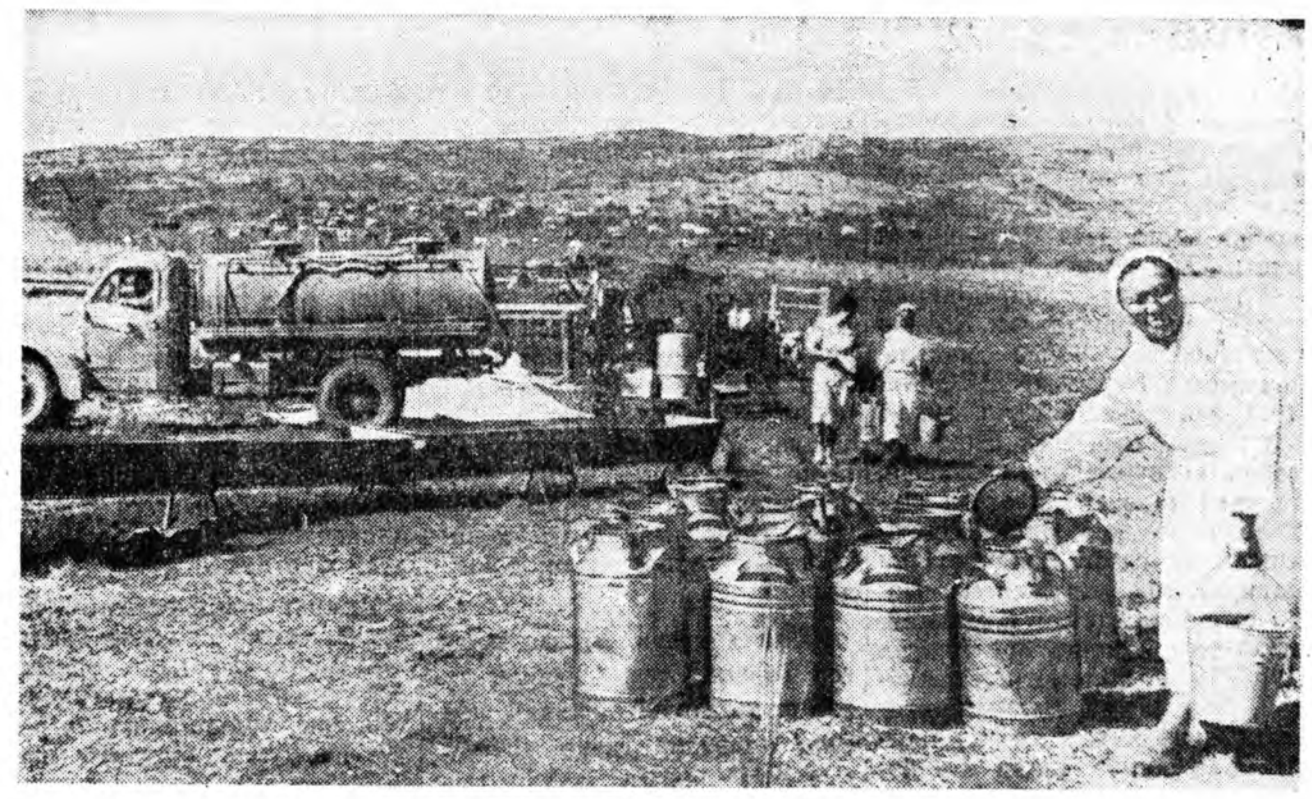

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошо) Анатолий Банников ажал дээрээ. Е. А. Тарабукинай бригадынхид үдын забһарлалгаһаа ажал тээшээ ошожо ябана.

Д. Цыбикжапов.

Ф. Сорокиной фото.

КАЗАХАЙ ССР. **«Чарский» совхоз мал ажалай томо ажахы болоно. Бүхы хүшэр хүдэлмэринь эндэ оньһожоруулагданхай. найма һарын турша соо 1.300 гаран центнер һү совхоз гүрэндэ тушаагаа. Зураг дээрэ: «Чарский» совхозой эрхим һаалишадай нэгэн Н. Дусунова.**

ТАСС-ай фотохронико.

Дондок УЛЗЫТУЕВ

„Дунда Азиин дуунууд“

(Циклһээ)

Алма-Ата

Эхын дулаан эльгэн дээрэ,
Эсэгын халуун альган дээрэ,
Алтан наранай миһэрэл доро,
Ала-Тау уулын жэгүүр доро
Алимай мүшэр—Алма-Ата,
Аянайм эхин—Алма-Ата,
Арадайм домог—Алма-Ата,
Ажалай хүсэн—Алма-Ата.

Арбан зүгһөө ниидэн ерэдэг
Айлшан зоноо аятай угтаад,
Аглаг һэрюун гудамжаараа
Амаршалнаш, Алма-Ата.

Хэтын сагһаа шамай дурдаад,
Хэнэй зүрхэн уяраагүйб даа.

Хэды дуунууд шамай магтааб,
Хэлыш намдаа, Алма-Ата.

Үүрэй наранаар үүдэ сэлин,
Үндэр манхан Ала-Таугай
Үбсүү дамжан, өөдөө гарааб,
Үлирэй амяар зүрхөө дарааб.
Үлирэй амяар зүрхөө дараад,
Үзэсхэлэн дайды хараab!

Муюнкумай элһэн далай
Мүнгэн сахариг долгёо туужа,
Соохор маряан зэрэлгээн соо
Сор-булагаа мэлмэрүүлнэ.
Үнгэ ногоон намаа дээгүүр
Үндэр шобхо уула хаданууд
Сагаан буурал үһэеэ һамнан,
Саян уулым түхөөн һууна.

Энгэр сээжын түшэглэһэн
Эльгэн хара хабсагайнууд
Эртын сагай домог хөөрэн,
Эмээл дүрөө ханхинуулна...

Аяар тэрэ агы сооһоо
Аршаан булаг сорьёлходожо,
Шуумар солбон һолонгодол,
Шулуун дээрэһээ һүрэн бууна.
«Хүртыш намһаа, хүртыш бушуу!

Хүгтэй элүүр ябахаш хүбүүн!»
Гэһэн мэтээр гэнтэ шууян,
Гэрэлтэнэ,—тогод шубуун!

Һаруул хото Алма-Ата
Һанаан сооһоом гарахань бэрхэ.

Буурын хоёр бүхэн мэтэ
Буляагаалши минии зүрхэ.
Үндэр сагаан академидэш—
Үндэр сэдьхэл, һаруул сэдьхэл.
Галта завод АЗТМ-дэш
Ганса бэшэ мянган зүдхэл!

Гудамжадаш гулган байһан
Гурбан сая зониш харааб.
Булта өөрын, элдэб яһатан.
Буряадш нютагайм хүбүүд гараа...

Арюун хото—Алма-Ата —
Амангельдын түрэл хото,
Жэлһээ жэлдэ, сагһаа сагта
Жэмэсэй орон байгыш ходо!

Үеын нүхэд басагад, хүбүүд,
Үеэлэнгүүд, хаяалангууд,
Үдэшын сагта Алма-Аты
Үзөө һэн гүт, хараа һэн гүт?

Зүүн зүгэй толон доро
Зүүдхэл зүүһэн басаган шэнги,
Зүүдэн соогоо энеэбхилһэн,
Зүрхэнэйм һайхан инаг шэнги!

Баглаа сэсэг баряад һууһан
Баруун зүгэйш басаган мэтэ.
Баруун гартаа балтаа бариһан
Баатар эрын дүрэш мэтэ!

Алма-Ата, Алма-Ата,
Алагхан зүрхэм эндэш шатаа.

Бамба сэсэгэй һалбархада,
Баһал бусажа ерэхэл хаб даа...

Мүнхэ ногоон сэсэрлигтэш
Мүшэтэ һүниин үльгэр шагнааб.

Мүнгэн сэсэг—фонтануудыш
Мүнөө һүни гэнтэ һанааб!

Хаанта засагай шорон сооһоо
Харанхы арадаа үргэн түрөөд,
Хатуу зоригой һүлдэ болоһон,
Халуун зүрхөө зондо үгэһэн.
Аршаан булаг шүлэглэлтэй,
Алдар ехэтэ Абай-дуушан
Арад зонойнгоо ерээдүйе,
Алдангүйгөөр мэдээ ёһотой!

Дун сагаан хонин һүрэгөө
Дурдам таладаа үсхэн байһан
Дууша казах арад зоной
Дура сэдьхэл буляан абаһан
Хонгор сагаан сэдьхэл юутэй
Холшор һайхан акын Джамбул
Алма-Атын ерээдүйе
Алмангүйгөөр хараа ёһотой!

Алма-Ата, Алма-Ата,
Аргамаг-хүлэгэй амынь татаад,
Аласай холо замда гараһан
Алдар-Косе бэлэйлши даа!

Дүүргэлтэ

...Эхэ совет элдин оронойм
Энхэ ногоон урда хизаар —
Табан хушуун дунда Азиин
Табан хонгёо республикаар
Залуу наһаа залаа бэлэйб,
Замай уты шэлээ бэлэйб.

Халуун зүрхөө нээгээ бэлэйб,
Харюу хүлеэн ябаа бэлэйб.

Буряад ёһоор юрөөл табин,
Буурал һайхан солынь дуудан,
Хулһан лимбын аялгатай
Хууршын домог гүрилдүүлэн,
Дунда түбиин дурасхаалда
Дуунай хэшэг үргэлэйлби.

Дуулим шаргал далайнуудтань
Дуһал болон жаргалайлби.

Саул адам, Саул адам!

Сагһаа сагта, үеһөө үедэ
«Сагаан алтаа» сагаалхюулан,
Сагаан эдеэ салгидуулан,
Арбай таряа долгисуулан,
Адуу малаа атарлуулан,
Алим жэмэсээр надхан найган,
Алиш зүгтөө амгалан байгыш!

Дунда Ази, дуулыш намай.

Дурнын номин огторгойдо
Энхэргэхээр эмнин байдаг
Энгэр мүшэн—шинин һүлдэ!

Арбан гурбан ажалай эхэ —
Арьягар ехэ альган дээрэ
Наранай элшээр халин байһан
Нангин хундага—шинин һүлдэ!

...Морин хуураа хуряан абанаб.
Модон хобтынь, можынь хаажа,
Сарюун сагаар амаршалнаб;
Саул, саул, Дунда Ази!

Социалис оронуудаар

Аха дүү оронуудай промышленность улам хүгжэнэ

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР МИЛЛИОН ХАХАД ТОННО НҮҮРҺЭ

Түсэбөөр хараалагдаһанһаа үлүү ехэ нүүрһэ малтан абаха тэһэн шахтёрнуудай уялга амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна гэжэ Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй хандалга соо хэлэгдэнэ. Жэлэй эхинһээ октябриин 31 хүрэтэр нүүрһэ малтан абаха түсэб 101,9 процент дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур 1.522 мянган тонно нүүрһэн малтагдаа. Хүйтэн шэмэрүүн үбэлһөө боложо, гүрэнэй үмэнэ дутуу үгтэһэн нүүрһэн шахтёрнуудай үнэн шударгыгаар хүдэлһэнэй ашаар хүсэлдүүлэгдэбэ гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ. КПЧ-гэй Центральна Комитет шахтёрнуудта, шахтын болон трестын бусад хүдэлмэришэдтэ баатар ажалайнь түлөө баяр хүргэхэ зуураа, туйлаһан амжалтаяа саашадань бэхижүүлхыень тэдэниие уряална.

ПОЛЬШЫН ЕХЭ ХИМИ

Вислэ мүрэнэй эрьеэр нэмжыһэн Освенцим, Тарнув, Тарнобжег, Пулавы, Плоцк, Торунь городууд арадай засагай үедэ хүгжэжэ эхилһэн Польшын химиин промышленностиин томо томо түбүүд гээшэ.

Экономическа талаар харилсан туһалалсалгын советдэ хабаадагша гүрэнүүдэй—Польшын, Советскэ Союзай, Чехословакиин болон ГДР-эй хани харилсаанай ашаар Польшын химиин промышленность айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаба.

Социалис оронуудай туһаламжаар Освенцимэй химиин комбинат баригдаа. Мүнөө эндэ 100 элдэб янзын химиин хэрэгсэлнүүдые хэдэг. Тус комбинат Польшодо анха түрүүшынхеэ синтетическэ каучук, синтетическэ спирт, пластмассануудые үйлэдбэрилэн гаргадаг болоо.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД НЭГЭ ЖЭЛЭЭР

БУДАПЕШТ. Барилгын хэрэгсэлсэлнүүдые бүтээн гаргадаг мүнөө үеын завод Алшожолце газарта ашаглалтада үгтөө. Хараалагдаһан болзорһоо нэгэ жэлээр урид тус барилгын хүдэлмэри түгэсэбэ. Барилгын хэгдэжэ байһан үедэ заводой хүсэниинь нилээд ехэ болгогдоһон юм. 400 мянган дүрбэлжэн метр панельнэ хушалтануудай орондо 675 мянган хушалтанууд, 300 мянган түмэр-бетон шпалануудай орондо 485 мянган иимэ зүйл бүтээн гаргагдадаг болохонь.

Электричество дамжуулдаг түмэр-бетон бахананууды завод нилээд ехээр хэжэ гаргадаг болохо юм.

Барилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг завод Венгриин хоёрдохи табан жэлэй эгээн томо барилгануудай нэгэниинь болоо.

МОНГОЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ХҮГЖЭНЭ

УЛААН-БААТАР. Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, Монголой табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ороной промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 1960 онойхитой сасуулхада 50 процентээр ехэ болоо. Промышленна продукци жэл бүри 16,1 процентээр ургана гэжэ МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ.

1960 онойхидо орбол электроэнерги гаргалга 1,6 дахин, нүүрһэ малталга—1,4, вольфрам үйлэдбэрилгэ—1,5 дахин ехэ болоо, хоёр дахин шахуу ехэ буд нэхэгдээ. Мяхан—1,4 дахин, талхан—3 дахин шахуу ехээр абтадаг болоо.

Улаан-Баатарай ТЭЦ-эй дүрбэдэхи ээлжээн, Толгойтын тепловой электростанци, хэдэ хэдэн нүүрһэнэй шахтанууд болон талханай предприятинууд, Улаан-Баатарай Тосонцэнгэлэй модо болбосоруулдаг комбинат, гэр барилгын комбинат тэхэ мэтэ томо промышленна предприятинууд МНР-тэ һүүлэй жэлнүүдтэ ашаглалгада үгтэбэ.

ВЕНГРИИН АЖАЛШАДАЙ АМЖАЛТА

Венгриин шахтёрнууд ажалай ехэ амжалта туйлаба. Эдэнэр 1963 ондо абаһан уялгаһаа гадуур миллион тонно нүүрһэ малтан абаа гэжэ республикын хүндэ промышленностиин министр Эф Леварди мэдээсэбэ.

Венгриин Арадай Республикын табан жэлэй түсэбэй ёһоор фармацевтическэ промышленностиин продукци гаргалгые 1960 онойхидо орбол 187 процентээр ехэ болгохо гэжэ хараалагдаһан байгаа. Теэд энэнь мүнөө жэлдэ аяар 280 процентээр ехэ боложо, табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээндэ хүрэбэ. Фармацевтическэ промышленностиин гаргадаг 32 элдэб янзын продукциин хэмжээн 3 дахин ехэ болоо.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ЭКОНОМИКЫН ХҮГЖЭЛТЭ

ПРАГА. Чехословакида промышленна продукци бүхыдэнь үйлэдбэрилгын 1963 оной гурбан кварталай түсэб 100,5 процентээр дүүргэгдээ, хүдөө ажахын баловой продукци нёдондо жэлэйхитэй жэшэбэл зургаан процентээр ехэ болохо юм.

9 һарын турша соо 20.900 мянган тонно шулуун нүүрһэн, 50.800 мянган тонно хара нүүрһэн малтагдаа. Металлургнууд 3.870 мянган тонно шэрэм, 5.548 мянган тонно булад шудхаа.

21,3 миллиард киловатт-час электроэнерги үйлэдбэрилэгдөө. Ургамалай ажахы 15 процентээр ехэ продукци үгэдэг болоо. Мал ажал хүгжөөлгэдэ үбэлэй сагай таарамжагүй хойшолонгууд гүйсэд усадхагдаагүй, тиимэһээ тэрэнэй хэмжээн нёдондонойхиһоо 2 процентээр бага байха.

Гадаадын худалдаа наймаанай хэмжээн 4,1 процентээр ургаа.

ЧССР-тэ мүнөө үедэ 13.981 мянган хүн зон ажаһууна гэжэ тоологдобо.

БОЛГАРИИН ШАХТЁРНУУД ИЛАЛТА ТУЙЛАА

Болгарида эгээн томонуудай нэгэн болохо Марицка нүүрһэнэй уурхайн хүдэлмэришэд арба һарынгаа түсэб 104,6 процент дүүргэбэ. Арадай ажахыда нэмэлтэ болгогдон 95,5 мянган тонно һайн шанартай нүүрһэн малтагдаба.

(ТАСС).

Шэнэ ном

„БУРЯАДАЙ АССР-эй ГЕОГРАФИ“

Б. В. Башкуев, Л. Г. Пастерняк гэгшэдэй зохёоһон «Буряадай АССР-эй географи» гэжэ ном һаяхан хэблэлһээ гараа. Энэ ном зохёогшодой түрүүшынхинь—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багша, хоёрдохинь—Улаан-Үдын багшанарай училищиин багша юм. Эдэнэр республикаяа һайса мэдэнэ. Энэ ном Буряадай АССР-эй географическа байдал тухай бэшэлгээр нээгдэнэ. Ном доторнь республикын географи, тэрэнэй хилэ тухай эгээн шухала мэдээнүүд бии. Республикымнай газар дайда тушаа һонирхолтой карта-схемэ тэндэ харуулагдана. Буряадаймнай газар дайда 351 мянган дүрбэлжэн километр талмайтай. Энэ хадаа Великобританиһаа нэгэ хахад дахин. Австралиһаа дүрбэ дахин ехэ болоно.

Газар дайда тухай бүлэг доторнь Буряадай хада уула тушаа хэлэгдэнэ. Хадануудынь республикын газар дайдын табанай дүрбэн хубиие эзэлдэг. Манай эндэхи эгээн үндэр хада Мүнхэ-Сарьдаг болоно. Тэрэнэй үндэрынь далайн нюруунһаа 3.491 метр дээшээ юм. Эгээн набтар газарынь Витимэй гол болоно гэжэ бэшэгдэнэ. Номой авторнууд малтамалай баялиг тухай бэшэхэдээ, республикамнай Зүүн Сибирь дотороо элитэ һуури эзэлнэ гэжэ тон зүбөөр хэлэнэ. «Уларил» гэһэн бүлэг һониноор бэшэгдээ. Жэлэй дүрбэн сагай уларил тэрээн дотор тодорхойлогдоо. Тиихэдээ агро-уларилай тобшо зураг оруулагдаһан байна. Уларилай байдал зүбөөр харуулан, манай эндэ ургуулагдадаг кукуруза, үрэ жэмэстэ ургамалай агротехникэ тухай тодорхойгоор бэшэгдээ.

«Уһан» гэһэн бүлэг соонь гол горход, нуур сөөрэм тухай хэлэгдэнхэй. Уһанай нөөсын, илангаяа газар уһалалгын удха шанар тухай тодо һонороор бэшэгдэнхэй. Газарай хүрьһэн тухай характеристикэ тобшохоноор, ойлгосотойгоор бэшэгдээ.

Республикамнай ой модоор баян. Номой авторнууд ой модо зүбөөр ашаглаха, тэрэниие түймэрһөө хамгаалха тухай асуудал табина.

«Амитанай аймаг» тухай бишыхан бүлэг дотор республикынгаа ан гүрөөл тухай һайса мэдэжэ абаха. Тэрэшэлэн хүн зон тухай бэшэхэдээ, хүн зоной хаана олоороо, хаана үсөөн ажаһуудаг тухай дурдана. Республикымнай арад зон 1923 оноойхиһоо хоёр дахин шахуу олон болоо. Дүрбэлжэн километр газар дээрэ 2 хүн һуудаг жэшээтэй. Октябриин революциин урда тээ манай нютаг Россин эгээн гээгдэнги заха хизаар байһан. Хүн зоной 4 процентнь лэ үзэг бэшэг мэдэхэ байгаа.

Арадай ажахые харуулһан бүлэг дотороо совет засагай жэлнүүдтэ Буряад оромнай хүгжэнги промышленностьтай, ехэ хүдөө ажахытай түрүү республикануудай нэгэн болоһон юм. Хото городууднайшье урган һалбараа.

«Буряадай АССР-эй географи» һонин, шухала ном болоно. Ном дотор фото зураг, график-карта, диаграмма гэхэ мэтэ олоор оруулагданхай.

Ин. Котов,
СССР-эй географическа бүлгэмэй гэшүүн.

Баргажанай аймагай Хурумхаанай ГЭС. Наада таладань электрын элшэ дамжуулха подстанци.

А. МАНТАЕВАЙ фото

Хизаар ороноо шэнжэлэгшын дэбтэрһээ

„МҮНХЫН УҺАН“

Эртэ урда сагһаа хойшо буряад арадай үльгэр туужада ороһон «Мүнхын уһан» тухай үгэ хүүр, домог мүнөөшье хүрэтэр нютагай арад зоной дунда тарадаг. Түнхэн нютагай арад тэндэхи халуун аршаанаа «Мүнхын уһан» гээд хэлсэдэг заншалтай.

...Хоёр зуугаад жэлэй тэндэһэн ха. Холын Захаамин нютагай нэгэ бэрхэ ангуушан Зүүн Саянай хабсагайда агнуури хэхэеэ ерэһэн байгаа. Тэрэ ангуушан хабсагайн хабшал дундуур хөөһэтэн урдажа гараһан Ехэ уһан горхоной захаар үүгсэжэ, аян замаа үргэлжэлүүлһэн гэхэ. Үзэсхэлэн гоё байгаалитай хада тайгаар ябаһан ангуушан яһала ехэ олзотой ябаба. Нэгэтэ ангуушан һонирхолтой үзэгдэлтэй ушарба. Үрөөһэн хүлөө шархатаһан буга ангуушанай хажуугаар үнгэрөөд, хабсагайн үбэртэхи уһатай нэгэ жалга соо хэбтэшэбэ. Тэрэ уһаниинь дулаан байгаа хаш, уурал-тажа харагдаба. Бугань тэрэ уһан соогоо нилээд удаан хэбтэһэнэй удаа, тэндэһээ бодожо, ой руугаа доходһоор ябашаба. Ехээр гайхаһан ангуушан тэрэ дороо ошожо, уһыень үзэн гэһээнь, хүнэй гараа хэхээр бэшэ халуун байшаба. Гайхаһан ангуушан хэдэн үдэрэй туршада халуун уһанай хажууда нюугдаад, тэндэ үшөө ямар ангуудай ерэхые хүлеэбэ. Өөһэд хоорондоо тулалдажа, бэеэ гэмтээһэн буга, гүрөөһэд үдэр бүри шахуу ерэжэ, халуун уһан соо орожо хэбтээд лэ ябашадаг байба.

Тэрэ ангуушан эдэ бүгэдэеэ тэндэхи Туран нютагайхидта хөөрэжэ үгэһэн байгаа. Тэрэ гэһэнһээ уламжалан эндэхи арад зон халуун уһанда орожо, хэрхэ үбшэнөө аргалдаг болоһон домогтой.

Тэндэхи баяд, ноёд, Эрх[...] монахууд «Мүнхын уһан» [...] һураг суу дууламсаараа [...] руу субажа мэдэбэ. Эгээн т[...] лэн Нил гэжэ архиепископ т[...] тэй мүргэлшэд Эрхүүһээ е[...] гэхэ. Тэдэнэр энэ халуун [...] шадар байра байдал түхэ[...] үбшэн хамшагаа аргалхаар е[...] шадые мүлжэжэ, мэхэлжэ эх[...] байгаа... Гэбэшье 150-яад [...] туршада Туранай энэ арш[...] олон тоото хүн зон ерэжэ, [...] аргалһан түүхэтэй.

Мүнөө эндэмнай Түнхэнэй [...] хоз хоорондын санатори на[...] хэй. Тэндэ жэл бүри олон [...] зон ерэжэ, бэеэ аргалжа ба[...] Уһанайнь халуун аяар 44 г[...] болодог. Халуун уһаниинь [...] нугарһанай нервнүүдэй үбш[...] дикулит), арһанай олон [...] үбшэ, мүн эдэгэжэ үгад[...] шарха аргалхада ехэ түргөө[...] гээдэг юм. Энээнһээ гадна [...] хүйтэн аршаан бии. Ехэн[...] хүйтэн аршаан нюдэнэй үбш[...] галдаг.

Түнхэнэй газар нютаг [...] аргалха олон аршаантай [...] арад зон дэмы хэлсэдэггүй. [...] надта мэдээжэ Аршаан ку[...] һоо гадна, Түнхэн нютагай [...] хэр дээрэ олон тооной халуу[...] шан булагууд бии гэжэ тод[...] лагданхай.

О. Березн[...]

Хилын саанаһаа

Халуун угтамжа

РАТНАПУР, ноябриин 25. ТАСС-ай корреспондент А. Матюшин иигэжэ дамжуулна:

Цейлондо ошоод байһан совет космонавтнууд В. Николаева-Терешкова, В. Быковский, А. Николаев үсэгэлдэр үглөөгүүр орон соогуур аяншалхаяа гараа. Цейлонско-советскэ хани барисаанай лигиин түрүүлэгшэ парламентын гэшүүн Джордж Раджапаксе, СССР-һээ Цейлондо байдаг элшэн сайд Н. Я. Тараканова гэгшэд тэдэнтэй хамта ябалсана. Советскэ Союзһаа ерэһэн хүндэтэ айлшадые «Махарагама» гэжэ багшанарай колледжын студентнүүд «Эб найрамдал, хани барисаан» гэһэн уряануудые ородхэлэн дээрэ хашхаралдан угтажа, баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Ависсавела городто митингын болоходо парламентын гэшүүн, МЕП партиин ударидагша Филип Гунавардена космонавтнуудые амаршалаа.

«Колледждэ совет космонавтнуудай ерэһэнэй дурасхаалда. 24.11.63» гэһэн таршагтай обелискые «Челиягода» гэжэ колледждэ болоһон митинг дээрэ һурагшадай гуйлтаар Валентина Николаева-Терешкова нээһэн байна.

Ратнапур городто ехэ митингын болоходо, эндэхи хүн зон совет космонавтнуудые халуунаар амаршалаа. Тус митингые цейлонско-советскэ хани барисаанай лигиин нютагай отделени эмхидхэһэн байгаа. Митинг дээрэ А. Николаев үгэ хэлэжэ, митингдэ хабаадагшадта космонавтнуудай болон Советскэ Союзай арадай зүгһөө халуун амаршалга хүргөө.

В. Николаева-Терешкова, В. Быковский болон А. Николаевай аяншалгада цейлонойхид гол анхаралаа хандуулна. Совет космонавтнуудай замда дайралдаһан городууд болон тосхонуудай хүн зон тэдэниие хани халуунаар амаршална. Пелмадулла городто үсэгэлдэр арад зоной угталга боложо дүүрэһэн байха юм.

Джон Кеннедиие хүдөөлүүлбэ

ВАШИНГТОН, ноябриин 25. ТАСС-ай корреспондентнүүд В. Вашедченко, Г. Деревенсков иигэжэ дамжуулна: мүнөөдэр Холбоото Штадуудай президент Джон Фитцджеральд Кеннедиие хүдөөлүүлхэ үдэр.

Джон Фитцджеральд Кеннедиин хорлуулжа гэнтэ наһа бараһые бүхы американ арад гүнзэгы ехээр шаналжа. Американ арадтай хамта бүхы дэлхэйн арадууд гүнзэгы ехээр гашуудалсана.

Наһа барагшын бэетэй хуурсаг Капитолиин зал соо табигдаһан байгаа. Эндэ хүн зон бүхы һүниин турша соо таһалгаряагүй орожол байгаа. Президент Кеннедитэй хахасахын, һүүлшынгээ уялга дүүргэхын тулада эндэ ерэгшэд бүхы Америкые түлөөлнэ. Ороной бүхы нютагуудһаа, бүхы штадуудһаа американецууд Вашингтон ерэһэн байха юм.

53 оронһоо Вашингтондо ерэһэн тусхай түлөөлэгшэд американецуудтай хамта президент Джон Фитцджеральд Кеннедиин хуурсагай дэргэдэ ерэлсээ. Хүдөөлүүлгэдэ Советскэ Союзһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян ерээ.

Наһа бараһан президентын һамган Жаклин Кеннеди, тэрэшэлэн президентын аха дүүнэр Роберт болон Эдвард Кеннеди үглөөнэй 10 час 30 минутада Капитолидо ерээ. Хэдэн минутын үнгэрөөд байхада бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй түлөөлэгшэд президент Кеннедиин бэетэй хуурсагые табсан дээрэһээ абажа, шажан мүргэлэй гимнын аялган доро Капитолиһоо гаргана. Зургаан мори зэргэшэһэн томо буугай лафет дээрэ хуурсагынь табигдажа, США-гай гүрэнэй тугаар хушагдана. Холбоото Штадуудай гүрэнэй ажал ябуулагшадай һууһан автомашинанууд һубарилдан зогсоно. Түрүүшын машинада Жаклин Кеннеди, президентын аха, дүүнэртэй сугтаа һуунхай.

10 час 50 минутада хүдөөлүүлэгшэд Сагаан байшан тээшэ ошобо.

Наһа бараһан президентын бэетэй хуурсагые шэрэһэн томо буу Сагаан байшангай хойто талын үүдэндэ ерэнэ. Наһа бараһан президентын һамган, аха дүүнэр, дүтын түрэлхид автомашинаһаа гаража, президентын хуурсагай хойно зогсоно. Удаань США-гай президент Линдон Б. Джонсон һамгантаяа, харин гүрэнүүдһээ хүдөөлүүлгэдэ ерэһэн тусхай түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян зогсоно.

11 час 38 минутада хүдөөлүүлэгшэд св. Матфейн кафедральна сүмэдэ ошожо, хүдөөлүүлгын мүргэл хэгдэһэн байна.

Св. Матфейн сүмэ соо мүргэлэй хэгдэһэнэй һүүлээр хүдөөлүүлэгшэд национальна Арлингтонско кладбищи тээшэ ошоо. Тэндэ Джон Фитцджеральд Кеннеди хүдөөлүүлэгдээ.

Президент Л. Джонсон зүблөө хэбэ

ВАШИНГТОН, ноябриин 23. (ТАСС). США-гай шэнэ президент Линдон Джонсон мүнөөдэр үглөөнэй 9 часта Сагаан байшанда ерээ. Центральна тагнуулай управлениин начальник Маккоунтай, национальна аюулгүйн асуудалнуудай талаар наһа бараһан президент Кеннедиин тусхай туһалагша Макджордж Бандитай эндэ ерэн сасуугаа Джонсон уулзаһан байна. Удаань США-гай гүрэнэй секретарь Дин Расктай Джонсон нилээд удаан саг соо хөөрэлдөө.

Расктай хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр, шэнэ президент США-гай оборонын министр Роберт Макнаматай уулзаһан байна.

США-гай правительствын заседани

ВАШИНГТОН, ноябриин 24. (ТАСС). США-гай правительствын заседани үсэгэлдэр боложо, президент Л. Джонсон правительствын гэшүүдые өөһэдынгөө тушаалнуудта үлэхыень гуйгаа.

Дурадхалые дэмжэхэ, өөһэдынгөө тушаалнуудта үлэхые зүбшөөхэ байһан тухайгаа США-гай гүрэнэй секретарь Д. Раск, США-һаа ООН-ой дэргэдэ байдаг түлөөлэгшэ Э. Стивенсон правительствын бүхы гэшүүдэй зүгһөө президентые найдуулаа.

США-гай урдын президент Д. Эйзенхауэртай президент Джонсон энэ үглөөгүүр Сагаан байшан соо уулзаа.

Урда Вьетнамдахи байдал тухай хөөрэлдөөн

ВАШИНГТОН, ноябриин 25. (ТАСС). Американһаа Урда Вьетнамда байдаг элшэн сайд Лодж, гүрэнэй секретарь Раск болон оборонын министр Макнаматай США-гай президент Л. Джонсон үсэгэлдэр уулзаа. Урда Вьетнамдахи байдал тухай тэдэнэр президентдэ элидхэжэ үгэһэн байха юм. Национальна аюулгүй байдалай асуудалаар президентын советник Макджордж Банди энэ уулзалга дээрэ байлсаа. Америкын сэрэгэй болон политическэ дээдэ зэргэтэй хүтэлбэрилэгшэдэй Гонолулуда болоһон зүблөөндэ Лодж, Макнамара, Раск болон Банди хабаадалсаһан байха юм. Нго Динь Дьемэй унагаагдаһанай һүүлээр Урда Вьетнамда америкын бэелүүлхэ стратеги тус зүблөөн дээрэ хэлсэгдэһэн байгаа.

Гэмтэ ябадалаа балартуулхые оролдоно

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 25. (ТАСС). Президент Джон Кеннедиие алагшад гэмтэ ябадалаа балартуулха оролдолго гаргана. Президентые алаа гэжэ гэмнэгдэһэн Ли Харви Освальд үсэгэлдэр алуулһан байна. Полициин байрын подвал соо Раби гэдэг—Далластахи һүниин клубай эзэн—Освальдые револьвераар тулган буудажа, хүндөөр шархатуулаа, тэрэнь удангүй үхөө. Нарин харуултай байдаг тус коридор соо Рабиин хайшан гээд шурган ороһые полицинхид тайлбарилжа шаданагүй.

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 25. (ТАСС). Ли Харви Освальдые алаа гэжэ Даллас городто һуудаг Джек Раби гэгшэдэ гэмнэлгэ үсэгэлдэр хуулитаар хэгдээ.

Джек Раби 52 наһатай, һүүлшын арбан жэлэй турша соо элдэб гэм хэһэнэйнгээ, тэрэ тоодо буу зэбсэг хуули бусаар хадагалжа байһанай түлөө зургаа дахин арестовалагдаһан байгаа гээд мэдээсэгдэнэ.

Освальдын хайшан гээд алагдаһаниинь мэдээжэ болоо. Окружной түрмэдэ абаашахын тулада хуягта автомобильда Освальдые һуулгаха гэжэ байхадань Раби пистоледээр тэрэниие буудажа амиинь абархын аргагүй болотор шархатуулһан байна.

Арестовалагдаһан Освальдые түрмэдэ абаашаха үедэ «аюулгүйе сахиха онсо хэмжээнүүд» сахигдаһан байгаа гээд Даллас городой полициин хүдэлмэрилэгшэд хэлэдэг байха юм.

Зүгөөр харин агентстванудай зааһанай ёһоор полициин управлениин шанга харуултай байдаг подвальна байра соо Рабиин хайшан гэжэ шурган ороһые полици мүнөө хүрэтэр тайлбарилжа шаданагүй. Эдэ агентстванудай гэршэлһэнэй ёһоор Освальдые камерһаань гаргаха үедэнь Раби энэ байшан соогуур ямаршье һаадгүйгөөр ябажа байхадаа, репортернуудые амаршалдаг, өөрынгөө һүниин клубта ерэхыень тэдэниие уридаг байгаа.

Президент Кеннедиие Освальдын алаһаниинь сохомтой гээд Далласай полициин уголовно таһагай начальник капитан Уилл Фриц мэдүүлээ гээд харин агентстванууд дамжуулна. Полици хадаа шэнэ баримтануудые саашадаашье бэдэрхэ, зүгөөр Кеннедиие алаһан тухай хэрэгые мүрдэлгэ дүүргэгдээ гээд тэрэ хэлэһэн байха юм.

Гэмнэгдэгшые өөрэйнь байра соо алалгые зайсуулжа шадаагүй Далласай полици «хайшаа хэрэгээр хандаа» гэжэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. Тиихэдээ, полициин хүдэлмэрилэгшэд болон журналистнууд имагтал тусхай пропускаар полициин участогта ородог байгаа. Буутай ябажа магад гэжэ тэдэниие нэгжэдэгшье байгаа гээд шэнжэлэгшэд һануулна.

Даллас городто болоһон жэгшүүритэ муухай гэмтэ ябадалые совет ороондо болон коммунистнуудта эсэргүү ябуулгануудые һужэрөөхын тулада хэрэглэхэ гэжэ зарим этэгээдүүд оролдодог байха юм.

Тиихэдэ, президентые гансахан лэ хүн алаа гэжэ һанахаар ушар тохёолдоод байна бишуу. Ямар нэгэн ондоо хүн алалга хээ гэжэ тоолохо арга боломжо оройдоошье үгы болоо гэжэ һанахаар байха юм. Урдань олон гэмтэ ябадал хэһэн, тиигээд мүнөө Освальдые алаһан Джек Раби гэгшые патриотическа үзэлтэй, наһа бараһан президентые «хүндэлдэг» хүн гэжэ харуулха оролдолго гаргагдана. Освальдын алуулһанһаа уламжалан Кеннедиие алаһан тухай хэрэгые мүрдэлгэ болюулагдаа.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулха, советско-американска харилсаа һайжаруулха зорилготой ямаршье алхамуудта дурагүйлхэдэг баруунай үзэл хэтэрмэ ехээр баримталдаг, фашис болон үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг этэгээдүүд энэ алалгые эртээнһээ зорюута бэлэдхэжэ, бэелүүлһэн байгаа гэжэ тоолохо үндэһэ баримта президент Кеннедиин алагдаһан бүхы ушар байдал олгожо үгэнэ.

США-гай президентын захиралта

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 25. (ТАСС). Президент Кеннедиие алаа гэжэ һэжэглэгдэһэн Освальдын ямар ушар байдалда үгы хэгдэһые хүсэдөөр мүрдэхэ тухай мүрдэлгын федеральна бюрогой директор Губерта Холбоото Штадуудай президент Линдон Джонсон үсэгэлдэр захиралта үгөө.

США-гай ШЭНЭ ПРЕЗИДЕНТ ДЖОНСОНОЙ ПОЛИТИКА ТУХАЙ АССОШИЭЙТЕД ПРЕСС ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ

ВАШИНГТОН, ноябриин 25. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын Вашингтонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор «Урда Вьетнамдахи коммунис партизануудта» эсэргүү дайнда илалта туйлаха ябадал хангаха талаар үгэһэн найдуулгаяа Холбоото Штадууд дүүргэлтэ болгохо гэжэ США-гай шэнэ президент хэлэһэн байна.

«Бэхижэхынь, партизануудта эсэргүү дайнда илажа гараха политика бэелүүлдэг, олониитын зүгһөө дэмжэгдэдэг болохынь тулада Сайгондохи шэнэ правительствада туһаламжа үзүүлхыень Урда Вьетнамда байдаг Америкын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые тэрэ уряалаа.

США-һаа Урда Вьетнамда байдаг элшэн сайд Г. Лодж болон дээгүүр тушаалтай бусад дипломадууд болон сэрэгэйхидтэй зүблөө хэһэнэйнгээ һүүлээр президентын үгэһэн юрэнхы директивэй—гадаадын политическэ асуудалаар үгэһэн түрүүшын директивэй удхань иимэ байна.

Гүрэнэй секретариин тушаалда Раскые үлөөһыень гадаадын хэрэгүүдэй талаар сенадай комиссиин түрүүлэгшэ Фулбрайт, тус комиссиин гэшүүн Хикенлупер гэгшэд һайшаагаад, шэнэ президент Кеннедиин бэелүүлдэг гадаадын политикые үргэлжэлүүлхэ ёһотой гэжэ багсаан хэлэһэн байна.

ИРАГТАХИ БАЙДАЛ

БАГДАД, ноябриин 25 (ТАСС). Ноябриин 18-һаа хойшо үсэгэлдэр анха түрүүнээ Ирагай ниислэлэй үйлсэнүүдээр хүн зон олоороо ябадаг болобо. Ороной сэрэгэй генерал-губернаторай захиралтын ёһоор харуулай табигдаагүй сагта бүхы түхэлэй транспортаар ябахыень хүн зондо зүбшөөгдэһэн байна.

Ороной экономическа ажабайдал гуримшажа, захалһан байха юм. Правительствын экономическа программа тухай экономикын шэнэ министр мэдүүлгэ толилоо. Тэрээнь соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. «Экономическа талаар, илангаяа энгэй сектортэ ажаллагшадта ехэ арга боломжо олгохо гээшэ ноябриин 18-най революциин зорилго болоно».

Нютагай болон гадаадын оронуудай журналистнуудта зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ Ирагай национальна хүтэлбэриин министр Абдель Керим Фархан үгэ хэлээ.

Сириин болон ОАР-ай правительствануудта Ирагтахи шэнэ засаг түрэ ямараар хандахаб гэһэн асуудалда харюусахадаа, Ирак, Сири болон ОАР «удахагүй холбоо барисаа тогтоохо» гэжэ министр хэлээ. «Эдэ гурбан орон нэгэдхэ хүсэлэнтэй» гэжэ би тоолоноб гээд тэрэ хэлээ. Сири Ирак хоёрой хоорондо удахагүй хэлсээн эхилхэ, Египет болон Сиритэй бүри һайн барисаатай болохын тулада Ирагай правительство оролдохо байха» гээд министр хэлээ.

Урда Корейдэ экономическа ехэ бэрхэшээл тохёолдожо байнхай. Америкын «туһаламжа» гэдэгһээ уламжалан промышленностинь доройтожо ороо. Нүүрһэнэй шахтануудай табанай дүрбэн хуби, бүхы промышленна предприятинуудай хахадһаа олониинь хаагдаа. Орон дотор 7 миллион үлүүтэй хүн хүдэлмэригүй болонхой. Город ерэһэн таряашад ямаршье ажал хэхээр бэлэн байдаг. Зураг дээрэ: хүдэлмэригүйшүүл Сеулай үйлсэдэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

„Агитаторай блокнот“

КПСС-эй Буряадай обкомой соёл сурталай таһагай гаргадаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ—хорин нэгэдэхи номер хэблэлһээ һаяхан гараба.

Блокнодой түрүүшын хуудаһанда «Совет наука, техникын шэнэ илалта» гэһэн һонирхолтой мэдээсэл толилогдоо. Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай директор П. Рыбаковой,—«Сэлэнгын ЦКК республикын тон шухала барилга» гэһэн статья «КПСС-эй ЦК-гай Пленумые угтуулан» гэжэ бүлэгтэ оруулагданхай.

Июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгоё» гэһэн бүлэг соо И. Парфеновой,—«Үүсхэлтэйгөөр, согтойгоор ажаллаха», Г. Сергеевэй,—«Ханын газетэ дайшалхы участок» гэһэн статьянуу[...] лэгдэбэ. Мүн энэ б[...] «Ниитэ агитационно хү[...] риин хронико» гэһэн то[...] римтанууд толилогдоһон[...] на.

«Түрүүшүүлэй дүй д[...] гэһэн бүлэгтэ Түнхэнэй[...] биряк» колхозой ту[...] А. А. Пежемскаягай [...] хэблэгдээ.

«Газар уһалжа, ехэ [...] абана» гэһэн һонирхолто[...] дээсэл эндэ толилогдоо.

«Хөөрэлдөө хэхэдээ [...] лэгты» гэһэн бүлэгтэ [...] зоной аша туһада», «[...] **шадай асуудалда үгэһэн[...] рюу»** гэһэн бүлэг соо те[...] скэ эрдэмэй кандидат [...] Сушковой —«Хоридохи [...] жэлэй шэдитэ зүйл» статья хэблэгдэнхэй.

Харахада дан үзэмжэгүй

Улаан-Үдын олохон магазинуудаар ябаад үзэгты. Сонхо, витринэ, таг бүгэдэн һайнаар шэмэглэгдэнхэй, нюдэндэ урин байхадаа хүнэй харахадашье зохид ха юм. Ехэнүүд сонхонуудай шэлэй саана һүүлшын моодоор оёгдоһон шэнэхэн хубсаһа үмдэһэн дүрсэнүүд, бэлэн хубсаһанай дэлгүүр хүнэй нюдэ баясуулха. Теэд зарим магазинуудай сонходо эдэ дүрсэнүүд айхабтар муугаар хэгдэнхэй, дан үзэмжэгүй байна. Жэшээлхэдэ, «Бэлэн хубсаһанай» магазинай витринын дүрсэнүүд эбдэршэнхэй, хүл гарынь хухаршанхай, нюур, хамарынь хэлтэржэ хотторжо унашанхай. Бидэ энээн тухай наймаалагшадтай хөөрэлдөөд үзөөбди, теэд тэдэнэр миил далаяа хабшахаһаа бэшэ юумэ хэлэнэгүй, ноёд һайд мэдээ юм бэшэ аал даа гэжэ хэлэхэ юм.

Хажуудань зэргэлээд оршоһон хүүгэдэй хэрэгсэлэй магазинай сонходо улаан галстук зүүһэн хоёр заахан х[...] басаган зогсоно. Теэд га[...] хургад үгы. Мүн главу[...] магай витринын дүрсэнү[...] харжа эхилэнхэй.

Гаршаг тухай газетын[...] даһан дээрэ яһалашье [...] дэдэг гээшэ. Харин мүнө[...] пищеторгын 10-дахи ма[...] най сонхын гаршагуудые[...] раад үзэгты. «Вино» [...] үгые, гэдэргэнь, доош[...] харуулаад үлгэжэрхинхэ[...] рахада дан үзэмжэгүй [...] юм. Магазинай адяар, в[...] нын газаа түхэл яһалаш[...] ха шанартай юм. Хараа[...] хэдэ, жэжэ шэнги ду[...] аад, хүнэй нюдэндэ тор[...] һон, заатагүй усадхаха [...] ла юумэн.

Горпромторгын дир[...] нүхэр Шутуков энээн ту[...] мэдэжэ, дары хэмжээ аб[...]

Д. Колма[...]

Редактор **Ц. О. ОЧИР[...]**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У[...] улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. ред[...]тора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-[...] отделов: сельскохозяйственного производства и партий[...] жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и парт[...]ной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическ[...] —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабсел[...]ров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и пер[...]дов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР

Н00586. Зак. № 6430.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1963 оной ноябриин 27.